

(ร่าง)

แผนพัฒนาจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2561-2564 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2562)

1. วิสัยทัศน์จังหวัดนราธิวาส

“เศรษฐกิจมั่นคง การค้าเฟื่องฟู นราน่าอยู่ มุ่งสู่สันติสุขอย่างยั่งยืน”

คำอธิบายวิสัยทัศน์

เศรษฐกิจมั่นคง หมายถึง การที่ระบบเศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาส มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตจากฐานรายได้เดิม

1.1) ภาคการเกษตร

เน้นการเพิ่มผลผลิตภาคการเกษตร เช่น ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ไม้ผล ปศุสัตว์ ประมง ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน พร้อมทั้งสนับสนุนกระบวนการของตลาดกลางการเกษตรชายแดนใต้ ณ อำเภอเมืองที่จะเป็นแหล่งรับซื้อและกระจายผลผลิตภาคการเกษตรไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาผลผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานในระดับการส่งออก โดยการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการสร้างสรรค์คุณค่า มูลค่าของผลผลิต ผลิตภัณฑ์ และตราสินค้าของจังหวัดจากฐานการเกษตร

1.2) ภาคการท่องเที่ยว

เน้นการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน พร้อมทั้งการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ จากต้นทุนของจังหวัดที่เกิดบริการที่มีมูลค่าสูง

2) สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตจากฐานรายได้ใหม่

2.1) เพิ่มศักยภาพสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น กรือเปาะ ใบไม้สีทอง ผ้าบาติก รังนก ผลิตภัณฑ์ส้มแขก เป็นต้น ให้เป็นตราสินค้าพรีเมียม และได้มาตรฐานการส่งออก และพัฒนาโอกาสทางการตลาดในระบบดิจิทัล

2.2) เป็นเมืองเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา, เวชสำอางจากข้าวหอมกระดังงา เป็นต้น และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และอุตสาหกรรมฮาลาล (อาหารและไม่ใช่อาหาร)

2.3) การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร และส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เพิ่มเติม ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงสนันทนาการและกีฬา และอีเวนต์ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

3) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่

3.1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

3.2) เมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

4) รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มสูงขึ้น การกระจายรายได้เป็นไปอย่างทั่วถึง เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น

5) คุณภาพของแรงงาน ผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่มีความพร้อมในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจจังหวัดให้มีศักยภาพที่แข่งขันได้

การค้าเฟื่องฟู หมายถึง การที่การค้าของจังหวัดนราธิวาส มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) จังหวัดนราธิวาสมุ่งเป็นจังหวัดแห่งการค้า (Trading Provincial) โดยมีเมืองสุไหงโกลกเป็นต้นแบบการค้าขายระหว่างประเทศและมีการค้าชายแดนทั้ง 3 ด้าน (ด้านตากใบ ด้านบูเกะตา ด้านสุไหงโกลก) ที่มีมาตรฐานการจัดการด่าน เพื่อการค้าระดับสากล และมีปริมาณรวมของการค้าชายแดนเติบโตอย่างต่อเนื่อง

2) การบริการ ธุรกิจค้าส่ง ค้าปลีก เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีระบบบริการที่มีมาตรฐานการค้าขายแดนในระดับต้นแบบที่ดีของประเทศ

3) การคมนาคม การขนส่ง และโลจิสติกส์เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครบวงจร โครงสร้างพื้นฐานเอื้อต่อการค้า และการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองการค้า เมืองที่นำลงทุนในระดับประเทศและนานาชาติ

4) เกิดธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจท้องถิ่น ธุรกิจรุ่นใหม่ และวิสาหกิจชุมชนในทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัด ที่เชื่อมโยงการค้าขายแดนและสร้างรายได้และเงินหมุนเวียนในจังหวัด

นรนาอยู่ หมายถึง การที่สังคมเมืองนราธิวาส มีองค์ประกอบดังนี้

1) เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง มีอัตลักษณ์ของจังหวัดที่ชัดเจนเป็นที่รับรู้และเชื่อมั่นของประชาชน สังคม ประเทศชาติและระดับนานาชาติ

2) ประชาชนมีคุณภาพ มีความตื่นรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างเท่าทัน และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่ดีงามของนราธิวาส เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ เมืองแห่งการศึกษาที่ได้มาตรฐาน และเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ และวัยเรียน เยาวชน วัยทำงานมีศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประชาชนมีทักษะสากล (ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ) และพร้อมสู่สังคมดิจิทัล

3) ระบบบริการของรัฐทุกระดับมีคุณภาพ เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง เป็นบริการที่มีความทันสมัย ยุคดิจิทัล มีธรรมาภิบาลโดดเด่นในการมีส่วนร่วมของประชาชน และยึดหลักในการพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานอย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนด้วยกลไกประชารัฐ

4) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และยึดวิถีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง มีศักยภาพในการพึ่งตนเองสูงขึ้น

5) ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ ไม่มีภัยพิบัติ และเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมที่ดี อากาศบริสุทธิ์ บ้านเมืองสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

มุ่งสู่สันติสุขที่ยั่งยืน หมายถึง ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและสันติสุขที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบดังนี้

1) กองกำลังประจำถิ่น กองกำลังภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง และมีขีดความสามารถในการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยการวางระบบป้องกันภัยคุกคามในพื้นที่ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำงานแบบเชิงรุกเข้าถึงทุกพื้นที่ตลอด 24 ชั่วโมง

2) เครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็งและมีบทบาทความเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ (ผู้นำท้องถิ่น/ศาสนา/สตรี) สร้างความเข้าใจกับทุกฝ่าย ทุกภาคส่วน และมีเวทีให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งการบูรณาการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการแก้ไขปัญหาหารือกันในทุกมิติ

3) ประชาชนมีความปลอดภัย สงบสุข อยู่อย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความภาคภูมิใจในพื้นที่ และมีความเข้มแข็ง

4) ปัญหาสังคมทางอาชญากรรม ยาเสพติด การก่อการร้ายลดลง โดยมีฐานจากการจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

5) ภัยคุกคามต่อจังหวัดในทุกประเภทได้รับการจัดการให้ลดลงในทั่วทุกพื้นที่อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

6) ประชาชนมีหลักยึดและมีวิถีชีวิตบนฐานของหลักธรรมทางศาสนา และอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายของประเพณี และวัฒนธรรม

7) ความมีประสิทธิภาพในการบูรณาการภารกิจความมั่นคงในทุกระดับด้วยคุณภาพของบุคลากร และระบบงานที่ทันสมัย ได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นไว้วางใจจากประชาชน

2. พันธกิจ (Mission)

- 2.1) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจ ภาคการเกษตร การค้า การลงทุน การบริการ การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมให้เข้มแข็งและยั่งยืนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์
- 2.2) ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ เติบโตความเท่าเทียม และความเข้าใจในความแตกต่างภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม
- 2.3) เสริมสร้างความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นหลักประกันในการพัฒนาของจังหวัดในทุกมิติ
- 2.4) สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
- 2.5) พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ และบริการให้มีคุณภาพ ทันสมัย สู่ภาครัฐดิจิทัล และประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

3. เป้าประสงค์รวม (Ultimate Goal)

- 3.1) เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ.....
- 3.2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความมั่นคงในชีวิต มีดัชนีความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่าร้อยละ.....

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

- 4.1) เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน (ร้อยละ 30)
- 4.2) การลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ 25)
- 4.3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี (ร้อยละ 20)
- 4.4) การเสริมสร้างสันติสุขและความมั่นคงภายในพื้นที่แบบมีส่วนร่วม อย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา (ร้อยละ 25)

โดยในและละประเด็นยุทธศาสตร์จะมีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแผนงานโครงการ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน (Strengthening for Economic Stability ,Trading and Investment Promotion and Border Trading)

1. แนวคิด หลักการของประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue Concept)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนราธิวาส (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี 2558 มีมูลค่าเท่ากับ 37,678 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาที่มีมูลค่ารวม 38,459 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ (-2.03) มีขนาดเศรษฐกิจเล็กเมื่อเทียบกับภาคใต้ คิดเป็นสัดส่วน 3.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้เป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มภาคใต้ชายแดน รองจากจังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา โครงสร้างเศรษฐกิจเป็นภาคบริการร้อยละ 54.77 ภาคเกษตรร้อยละ 30.98 ภาคการค้า ร้อยละ 9.36 และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 4.90 เศรษฐกิจของจังหวัดเริ่มหดตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2555 สาเหตุหลักเกิดจากสาขาภาคการเกษตรซึ่งเดิมมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดเริ่มหดตัวอย่างต่อเนื่อง ผลจากการลดลงของผลผลิตจากการเกษตรที่สำคัญ คือ ยางพารา สาเหตุหลักเกิดจากราคายางพารา เริ่มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ผลผลิตด้านการเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจ รองจากยางพารา เช่น ลองกอง ทุเรียน เงาะ และมังคุด ปริมาณผลผลิตลดลงค่อนข้างมาก และมีความผันผวนของราคาผลผลิตตามสถานการณ์การตลาดในด้านภาวะการณ์ลงทุนด้านอุตสาหกรรมในจังหวัด

ผลจากการพิจารณาข้อมูลการลงทุนอุตสาหกรรมในเดือนธันวาคม 2559 และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา ไม่มีผู้ขออนุญาตประกอบกิจการ และไม่มีโรงงานเล็กประกอบกิจการแต่อย่างใด เนื่องจากนักลงทุนส่วนใหญ่วิตกกังวลสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นอย่างมาก แม้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดนราธิวาสซึ่งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะสูงกว่าพื้นที่อื่นๆ แล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถจูงใจนักลงทุนให้มาลงทุนในพื้นที่ได้ ในด้านภาคอุตสาหกรรมปี 2559 จังหวัดนราธิวาส มีโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ทั้งสิ้น 270 โรง แบ่งเป็น โรงงานจำพวก 2 จำนวน 54 โรง เงินลงทุน 64,189,000 บาท จำพวก 3 จำนวน 2 โรง มีเงินลงทุน ทั้งสิ้น 2,272,323,576 บาท การจ้างงาน จำนวน 3,111 คน

ด้านการค้าส่ง ค้าปลีก ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีผู้ประกอบการด้านธุรกิจค้าปลีกค้าส่งเป็นรายย่อยในพื้นที่ ซึ่งปัญหาการค้าปลีกค้าส่งได้รับผลกระทบจากธุรกิจรายใหญ่ที่เข้าแทรกแซงในระบบธุรกิจของท้องถิ่น เช่น เซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven)

การค้าชายแดนของจังหวัดนราธิวาสมีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซียบริเวณรัฐกลันตัน โดยมีด่านชายแดนที่สำคัญ 3 แห่ง ประกอบด้วยด่านชายแดนสุโงโก-ลก ด่านชายแดนบูเกะตา และด่านชายแดนตากใบ โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้าชายแดนเท่ากับ 4,719.25 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีมูลค่า 3,353.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.73 โดย ผ่านทางด่านชายแดนสุโงโก-ลก ร้อยละ 66 ด่านตากใบร้อยละ 33 และด่านบูเกะตาร้อยละ 1 ตามลำดับ โดยมีสินค้าเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ไม้แปรรูป เรือสำหรับติดตั้งและวางสายเคเบิลใต้น้ำ พร้อมอุปกรณ์ มะพร้าวผล หนังโค ทั้งตัวหมักเกลือ และแป้งสาลี ส่วนสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เรือสำหรับติดตั้งและวางสายเคเบิลใต้น้ำพร้อม อุปกรณ์ บุหรี่ เศษยางจากต้นยาง แป้งมันสำปะหลัง และผลไม้ เป็นต้น

การท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาสมี ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นประตูสู่อาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซียและติดอ่าวไทย ประกอบกับมีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลายู 80% เชื่อมโยงกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย รวมทั้งมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น ป่าฮาลา-บาลา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น มัสยิด

ตะโละมานะ และแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์/อุโมงค์ หมูบ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 12 และไม้ดอกสุคริริน เป็นต้น จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากแม้จะเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งในปี 2559 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 655,564 คน สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว 635,910 คิดเป็นร้อยละ 3.09 เป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน รองจากจังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่จะเป็น คนต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ (ร้อยละ 62.60) คนไทย (ร้อยละ 37.40)

จังหวัดนราธิวาสได้ทบทวน แลปรับทิศทางของประเด็นยุทธศาสตร์โดยการใช้โมเดลเศรษฐกิจไทยแลนด์ 4.0 ที่เน้นการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการขนาดกลาง และ ขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ มีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและบริการฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน และใช้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกรอบยุทธศาสตร์ประเทศ 12 ปี เป็นฐาน โดยเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ และการสร้างความยั่งยืน ในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง มุ่งพัฒนาเป็นประเทศแห่งการค้า และการสร้างสรรคกิจกรรมทางการค้าเพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูง อย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรมอย่างยั่งยืน ด้วยนวัตกรรม

2. วัตถุประสงค์ (Strategic Issue Objective)

- 1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าสินค้าด้านการเกษตร และสินค้าชุมชน
- 2) เพื่อสร้างขีดความสามารถด้านการผลิต การตลาดและส่งเสริมผู้ประกอบการในจังหวัดพัฒนาสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แข่งขันได้ในระดับสากล และการเชื่อมโยงเครือข่ายทางการค้าสู่อาเซียน
- 3) เพื่อพัฒนาและจัดการผลผลิตทางการเกษตร เชิงปริมาณ และคุณภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
- 4) เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาจังหวัดจากโมเดลเศรษฐกิจการพัฒนาของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดสู่เมืองแห่งการค้า ผู้ประกอบการค้าในทุกระดับของจังหวัดเข้มแข็ง และแข่งขันได้

3. เป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์ : การขยายตัวของภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และภาคอุตสาหกรรม เติบโตอย่างต่อเนื่อง

4. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicator and Target)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
1. ผลผลิตการเกษตรเฉลี่ยต่อหน่วยการผลิต พืช (ปาล์มน้ำมัน) ประมง (ปลากะพงขาว) ปศุสัตว์ (แพะ)						
- ปาล์มน้ำมัน	ปี 2556 = 1,825.9 ก.ก./ไร่ ปี 2557 = 2,190.15 ก.ก./ไร่ ปี 2558 = 2,288.55ก.ก./ไร่ เฉลี่ย 3 ปี=2,101.53ก.ก./ไร่	2,101.53	2,332.85	2,564.17	2,795.49	2,795.49

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
- ยางพารา	ปี 2556 = 290.27 ก.ก./ไร่ ปี 2557 = 291.91 ก.ก./ไร่ ปี 2558 = 266.21ก.ก./ไร่ เฉลี่ย 3 ปี = 282.80 ก.ก./ไร่	282.80	285.84	288.88	291.92	291.92
- ปลากระพงขาว	ปี 2556 = 78.05 ก.ก./ไร่ ปี 2557 = 93.90 ก.ก./ไร่ ปี 2558 = 140.24 ก.ก./ไร่ เฉลี่ย 3 ปี = 104.06 ก.ก./ไร่	104.06	116.12	128.18	140.24	140.24
- แปะะ	ปี 2556 = 135.56 ก.ก./ไร่ ปี 2557 = 128.29 ก.ก./ไร่ ปี 2558 = 140.73 ก.ก./ไร่ ปี 2559 = 143.62 ก.ก./ไร่ เฉลี่ย 4 ปี = 137.05 ก.ก./ไร่	137.05	144.71	152.37	160.03	160.03
2.การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.4ต่อปี)	-อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร ปี 2553 = (-4.1%) ปี 2554 = (-4.1%) ปี 2555 = (-28.4%) ปี 2556 = 2.6% ปี 2557 = 0.2% (เฉลี่ย 5 ปี = -6.76% เฉลี่ย 2ปี(2556-2557) =1.4%)	1.4 %	1.8 %	2.2%	2.6%	2.6 %
3. อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว (เพิ่มขึ้นร้อยละ2.6 ต่อปี)	- อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2554 = 4.87% ปี 2555 = 13.97% ปี 2556 = 3.22% ปี 2557 = 5.64% ปี 2558 = 8.43% (ค่าเฉลี่ย 4 ปี = 5.54% ไม่คิดปี 2555 ที่มีค่าสูงผิดปกติ)	8.43 %	11.03 %	13.63 %	16.23 %	16.23%
4. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ต่อปี)	-อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร ปี 2553 = (-2.0%) ปี 2554 = 4.5% ปี 2555 = (-15.9%) ปี 2556 = (-0.8%) ปี 2557 = 2.9%	2.90%	3.40%	3.90%	4.40%	4.40%

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
	(ค่าเฉลี่ย = -2.26%)					
5. ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ลดลงปีละ 1.64%)	ปี 2556 = 35.31% ปี 2557 = 45.13% (เฉลี่ย 2 ปี = 40.22%)	40.22%	38.58%	36.94%	35.30%	35.30%
6. มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (เพิ่มขึ้นปีละ 137 ล้านบาท)	- มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ปี 2555 = 3,693.99 ลบ. ปี 2556 = 3,178.77 ลบ. ปี 2557 = 3,208.72 ลบ. ปี 2558 = 3,353.43 ลบ. ปี 2559 = 3,586.80 ลบ. (ค่าเฉลี่ย 5 ปี = 3,404.34 ลบ.) (เฉลี่ย 3 ปี (57-59) เพิ่มขึ้น = 136.01 ลบ.)	3,860.80 ล้านบาท	3,997.80 ล้านบาท	4,134.80 ล้านบาท	4,271.80 ล้านบาท	4,271.80 ล้านบาท

5. กลยุทธ์ (Strategy and Guide to Implement)

ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนา พร้อมแผนงาน โครงการที่สำคัญ ดังนี้

1) ยกระดับคุณภาพของแรงงาน รองรับการท่องเที่ยว การค้า และการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจังหวัด

แนวทางการพัฒนา

(1) เสริมสร้างความพร้อมของภาคแรงงานใหม่เพื่อรองรับการเติบโตทางการค้า การลงทุน มุ่งพัฒนาศักยภาพและทักษะฝีมือให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ แก่แรงงานในการรองรับระบบส่งเสริมบริการ โลจิสติกส์และก่อสร้าง โดยพัฒนาทักษะแรงงานรองรับการค้าชายแดน การพัฒนาโลจิสติกส์ และการก่อสร้าง ทักษะในการบริการด้านการค้า การลงทุนเพื่อการเชื่อมโยงการเติบโตของเมืองเศรษฐกิจพิเศษ

(2) เสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านแรงงาน ส่งเสริมการเข้าสู่ระบบการประกันตน พร้อมทั้งการพัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานด้านสวัสดิการ สุขภาพ ชีวอนามัยและความปลอดภัย

(3) ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านแรงงานอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการบริการจัดตั้งศูนย์บริการ เบ็ดเสร็จด้านแรงงานเพื่อการแนะแนวอาชีพในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา วัยทำงานและผู้สูงอายุ เพื่อการเตรียมตัวเองสู่เมืองแห่งการค้า และการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของจังหวัด เน้นการพัฒนาแรงงาน และผู้ประกอบการคุณภาพเพื่ออนาคตนราธิวาส ที่มีความพร้อมในด้านการพัฒนาเฉพาะกิจของจังหวัด ประกอบด้วย

- พัฒนาทักษะด้านภาษา รองรับการค้า/การท่องเที่ยว (ภาษาบาฮาซา ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ)
- การพัฒนาทักษะการค้า การลงทุน แก่แรงงานด้านการนำเข้า ส่งออก
- ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการขับรถลากจูง และระบบบริการด้านโลจิสติกส์ (รถหัวลาก)
- พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้ก้าวหน้าเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้า

- พัฒนาศักยภาพ แรงงาน ตามมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ - แวดล้อมในการทำงาน รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและเมืองต้นแบบการค้าชายแดน
- เสริมสร้างการมีวินัยให้กับแรงงาน เพื่อให้แรงงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- ร่วมมือกับสถานประกอบการและภาคธุรกิจ เพื่อการผลิตและพัฒนาแรงงานให้ตรงกับความต้องการในอนาคต โดยการจัดฝึกอบรมเฉพาะทาง พร้อมทั้งส่งเสริมให้สถานประกอบการรายใหญ่มาลงทุนในพื้นที่
- การจัดระเบียบความจำเป็นในการมีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนของจังหวัดนราธิวาส พร้อมทั้งคำนึงถึงความมั่นคงเป็นสำคัญ
- ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับแรงงานที่มีความสามารถสูงในต่างประเทศ เพื่อนำเงินกลับสู่จังหวัด
- มีศูนย์พัฒนาทักษะแรงงานอนาคตในจังหวัดนราธิวาส เพื่อรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและต้นแบบเมืองการค้าชายแดน
- การสร้างแรงงานอนาคตที่เป็นมืออาชีพ และมีวินัยด้วยกลไกสหกิจศึกษา โดยเริ่มจากกลุ่มเยาวชนในวัยเรียน/สถานศึกษา
- ส่งเสริมแรงงานอัจฉริยะและแรงงานที่มีศักยภาพสูง เพื่อเป็นต้นแบบแรงงานคุณภาพของจังหวัดนราธิวาส

2) พัฒนาผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่ มีความพร้อมในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจจังหวัดให้มีศักยภาพที่แข่งขันได้

แนวทางการพัฒนา

(1) การพัฒนาทักษะด้านการค้า การจัดการการเงิน การค้าชายแดน การสื่อสารภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างตลาดการค้าแก่ผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่ (Start Up) ให้มีความพร้อมและความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล

(2) ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานสินค้าต่างๆ แก่ผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่ เช่น อย. ฮาลาล GMP เป็นต้น เชื่อมโยงการค้ากับสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนได้ อาเซียน และนานาชาติ

(3) พัฒนาผู้ประกอบการสู่เศรษฐกิจการแข่งขัน 4.0

- เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ ในชุมชน วิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาการค้าเพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งบนฐานวัฒนธรรมการค้า (ซื่อสัตย์ สร้างสรรค์ พหุวัฒนธรรม) เพื่อต่อยอดเป็นผู้ประกอบการค้าที่เข้มแข็งในอนาคต
- พัฒนาระบบการผลิตธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรฐานฮาลาล เพื่อสร้างตลาดการค้าอาหาร ตลาดบริการ ที่เชื่อมโยงกับคู่ค้าประเทศมุสลิมในกลุ่มประเทศอาเซียน อาเซียน + 3 และอาเซียน + 6 ให้เข้มแข็ง
- ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านการออกแบบ การจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์ การสร้างตลาดการค้าของผู้ประกอบการค้าของจังหวัดนราธิวาส ให้สามารถสร้างบริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Service) และผลิตภัณฑ์ที่เป็นแบรนด์ และนวัตกรรมบริการบริโภคที่แข่งขันได้
- ส่งเสริมการผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่ให้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาการค้าของจังหวัด โดยใช้ปัจจัยจูงใจ

พร้อมทั้งสร้างโอกาสจากสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้ในการพัฒนาพื้นที่สู่ไทโกล-ลกให้เป็นพื้นที่การค้าชายแดนที่มั่นคง

- จัดสร้างพื้นที่การค้าในบริเวณชายแดนรองรับการค้าของวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบการใหม่ที่มีขีดความสามารถในการแปรรูปหรือพัฒนาผลผลิตสู่ผลิตภัณฑ์เพิ่มค่า เพื่อเชื่อมโยงการค้าชายแดน พร้อมทั้งสร้างตลาดการค้าบนระบบดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าของจังหวัดที่กว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ในรูปแบบ (Naratiwat - Marketing Connect :N-MC)
- สนับสนุนการพัฒนาศูนย์การค้าของจังหวัดให้เป็นคลังสมองทางการค้าและเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

3) พัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรที่มีปริมาณ คุณภาพรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรของจังหวัดเพื่อการค้า และการส่งออก แนวทางการพัฒนา

(1) การบริหารจัดการผลผลิตยางพารา และปาล์มน้ำมันหรือพืชพลังงานทดแทนให้เพียงพอในการรองรับอุตสาหกรรม เน้นการส่งเสริมสินค้าเกษตรปาล์มน้ำมันเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร (เป้าหมาย นอกพื้นที่สหกรณ์นิคมบาเจาะและปิเหล้ง พร้อมส่งเสริมการสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มยางพาราโดยการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการสร้างคุณค่าแก่พืชเศรษฐกิจของจังหวัด ส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชนในพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการใช้ประโยชน์จากยางพาราในรูปแบบใหม่มากขึ้น เช่น การแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์ที่นอน หมอน เพื่อสุขภาพโดยการใช้กลไกวิสาหกิจชุมชน

(2) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรของจังหวัด ที่มีศักยภาพในการพัฒนา เช่น ลองกอง ปลูกเลาเค็ม ข้าวเกรียบปลา ข้าวหอมกระดังงาครบวงจรในรูปแบบแปลงใหญ่ เป็นต้น ให้เป็นแบรนด์จังหวัดที่เพิ่มค่าในระดับพรีเมียม ควบคุมคุณภาพ บริหารจัดการตลาด แบบครบวงจร เพื่อสร้างกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อ พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ การทำการตลาด การโลจิสติกส์ เป็นการเฉพาะ

- (3) สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรเพื่อสร้างอาชีพเสริมแก่เศรษฐกิจฐานราก
 - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนที่เชื่อมโยงกับการเกษตรจังหวัดนราธิวาส
 - พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนจากฐานการเกษตร และการท่องเที่ยววิถีเกษตร
 - จัดสร้างก๊วนลากเรือประมงพื้นบ้าน ปรับปรุงตลาดเกษตรกร (Farmer Market) จังหวัดนราธิวาส พัฒนาการเกษตรครบวงจรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ
 - เสริมสร้างอาชีพชุมชนจากการเกษตรที่เข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาทักษะการจัดการทุนชุมชน การเกษตรเพื่อคนจน
 - ปรับปรุงตลาดกลางผลไม้อำเภอสุคีริน เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวม กระจายไม้ผลครบวงจร พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

(4) พัฒนาศักยภาพตลาดกลาง การเกษตรชายแดนเพื่อการส่งออกในภูมิภาคและต่างประเทศ

(5) ส่งเสริมการวิจัยการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม รวมถึงคลังข้อมูลสารสนเทศของจังหวัด

นราธิวาส

(6) สนับสนุนระบบชลประทาน โดยการเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้เพียงพอ

- โครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำลุ่มน้ำโก - ลก
- โครงการแก้มลิงเอนกประสงค์ลุ่มน้ำโก-ลก
- โครงการบริหารจัดการน้ำพรุโต๊ะแดง
- โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วมลุ่มน้ำโก-ลก

- โครงการสำรวจออกแบบพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
- โครงการหนึ่งแหล่งน้ำหนึ่งตำบล
- โครงการจัดหาน้ำในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

- (1) การพัฒนานาบบขนส่งทางน้ำ เน้นการพัฒนาท่าเทียบเรือเป็นท่าเทียบเรือขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำ และสินค้าเกษตร และพัฒนาให้มีตลาดกลางสัตว์น้ำในท่าเทียบเรือ
- (2) เพิ่มขีดความสามารถของสนามบิน ในการรองรับความเติบโตของจังหวัด พร้อมการพัฒนา ระบบการขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงสนามบิน กับเมือง และด่านชายแดนการค้าของจังหวัด
- (3) ปรับปรุงพัฒนาเส้นทางในระบบรางที่มีความปลอดภัยของจังหวัด เชื่อมโยงการพัฒนาเส้นทางรางของประเทศ พร้อมพัฒนาพื้นที่รอบสถานี เป็นแหล่งการค้า
- (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเส้นทางคมนาคม เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเสริมสร้างศักยภาพการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เชื่อมโยงประชาคมอาเซียน โดย

- เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ OSS
- จัดหาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ยกระดับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน และ SMEs ในพื้นที่
- ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและการประชาสัมพันธ์พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษพร้อมทั้งการผลักดันให้มีเงื่อนไขของรัฐ เพื่อให้เงินลงทุนเข้าถึงข้อมูล
- การปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้า ประปา และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของเมืองในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
- การสร้างจุดพักในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ Trading Rest Area
- การพัฒนาระบบป้ายจราจร
- การพัฒนาคมนาคมให้มีความปลอดภัย

5) ยกระดับศักยภาพและเสริมสร้างความเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา สร้างสรรค์เศรษฐกิจเพิ่มค่าจากฐานของการกีฬา นันทนาการ และการบริการ

แนวทางการพัฒนา

- (1) สร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การนันทนาการ การกีฬา โดยชุมชนให้ได้มาตรฐานสากล เน้นการพัฒนาการบริการท่องเที่ยวนานาชาติแบบครบวงจร (Digital Tourism Complex City)
- (2) ส่งเสริมการนำวิถีชุมชนอัตลักษณ์ที่ดี และโดดเด่นมาผสมผสานกับการท่องเที่ยว การบริการ การนันทนาการ และการกีฬา เพื่อเพิ่มมูลค่าด้านเศรษฐกิจ
- (3) เชื่อมโยงการกีฬา การบริการ การนันทนาการ ให้เกื้อหนุนการท่องเที่ยวแบบครบวงจรผ่านระบบดิจิทัล โดยยังคงความเป็นนิเวศดั้งเดิม และวัฒนธรรมวิถีชีวิตเดิมเอาไว้
- (4) พัฒนาและยกระดับคุณภาพของการท่องเที่ยวแบบครบวงจร (Infrastructure, Clean, Comfortable, Peace) ให้ได้มาตรฐานนานาชาติและเชื่อมโยงกับระบบดิจิทัลทั้งระบบ

(5) สร้างระบบการสื่อสารการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ และโฆษณา เชิงรุกผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศทุกช่องทาง โดยเฉพาะในระบบดิจิทัลจัดทำสื่อเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดในรูปแบบภาษาต่างประเทศ เพื่อการเผยแพร่ในระบบดิจิทัล

(6) ส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมการบริโภค ยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์อาหาร การบริการ ฯลฯ ให้ได้มาตรฐานสากล โดยผสานความเป็นอัตลักษณ์พื้นที่ที่มีความโดดเด่น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น

(7) พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส เฉพาะพื้นที่ ให้มีความพร้อมรองรับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจพิเศษ และสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้ โดยเน้นการพัฒนา

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้สุสานประวัติศาสตร์บาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
- ก่อสร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณอ่างเก็บน้ำ ตลอดจนส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวบริเวณรอบสระเก็บน้ำเพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ปรับภูมิทัศน์บริเวณอาคารเอนกประสงค์ชมรมโต๊ะอิหม่าม อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติโต๊ะโม๊ะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส
- พัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการนันทนาการและการท่องเที่ยวเมืองสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส พัฒนาแหล่งท่องเที่ยววนาตากป่าโจตามรอยพระบาท อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
- ก่อสร้างศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และสินค้า OTOP ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ปรับปรุงน้ำตกธารหินงาม หมู่ที่ 4 บ้านทรงคีรี ตำบลเกียร์ อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส
- อบรมพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ขบวนการไฟฟ้าสายนานามะนารอ
- ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างในระบบโซล่าเซลล์ บริเวณหาดนราทัศน์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส, ตลาดน้ำตากใบ - วัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส, บริเวณสวนสิรินธร อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส, บริเวณสวนขวัญประชา อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส, บริเวณสวนรื่นอรุณ อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส, บริเวณสวนหน้าโรงพยาบาลสุโหงโก-ลก อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส
- ก่อสร้างป้ายประชาสัมพันธ์แบบจอ LED FULL COLOR บริเวณสามแยกทางไปอำเภอสุโหงปาดี, บริเวณแยกกันตัง อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส, บริเวณสี่แยกถนนสุขคีวงศ์ (หน้ามัสยิดปากีสถาน) อำเภอสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

(8) ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว...น่าเที่ยว เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศมาเลเซีย โดย

- ส่งเสริมสื่อมวลชนสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การผลิตและเผยแพร่สโปตประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ผลิตสารคดีเชิงข่าวประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ผลิตรายการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ถ่ายทอดสดการจัดงานประจำปี ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดนราธิวาส ผลิตและติดตั้งป้ายไว้นิลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส

(9) จัดงานมหกรรมอาหารเมืองนราธิวาส ผสมผสานกับงานของดีเมืองนราธิวาสชาติ

(10) สร้างสิ่งจูงใจที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้เป็นแลนด์มาร์กแห่งใหม่ของนราธิวาส ควรเป็นพื้นที่ติด

ชายแดน

(11) ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยตนเอง และครอบครัว เพื่อเชื่อมโยงสามเหลี่ยมชายแดนได้

(12) พัฒนาและยกระดับ การสันถนาการ และการกีฬา เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติ ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับประเทศ และนานาชาติ ในพื้นที่ของจังหวัด การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ชายแดนร่วมกับมาเลเซีย พร้อมสนับสนุนรายการกีฬาในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

(13) ส่งเสริมการสร้างกิจกรรมที่หลากหลายและได้มาตรฐานสากล โดยนำอัตลักษณ์ที่ดีโดดเด่น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมาผสมผสานเข้ากับกิจกรรม ของจังหวัด โดยการสนับสนุนงานของดีเมืองนรา และงานประจำปีของจังหวัดนราธิวาส ประจำปี ให้มีการพัฒนากิจกรรมที่หลากหลาย และสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ให้มีนวัตกรรมการจัดงานในรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มมูลค่าทางการค้าแก่จังหวัด

(14) สร้างสุขด้วยกีฬา สร้างโอกาสการท่องเที่ยวภายในพื้นที่จากการพัฒนากีฬาโดยการปรับปรุงสนามกีฬาในหมู่บ้าน/ชุมชนจังหวัดนราธิวาส

- ปรับปรุงสนามกีฬาประจำอำเภอ อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส, สนามกีฬาตำบลมูโนะ, ก่อสร้างลานกีฬา อเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน, ก่อสร้างหลังคาสนามกีฬาฟุตบอล บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ต.กาหลง อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส, ก่อสร้างสนามฟุตบอล 7 คน แบบปูหญ้า บ้านตาโงะ ต.มะรือโบออก อ.เจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

6) เสริมสร้างความเข้มแข็งของ อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า ที่มีคุณภาพมาตรฐานในระดับส่งออก และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

(1) ยกระดับมาตรฐานระบบการบริการโลจิสติกส์ รองรับภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ โลจิสติกส์เพื่อการค้าชายแดน

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมจากฐานทรัพยากรของจังหวัดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมเดิม และอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพ ให้ความสำคัญกับการต่อยอด การพัฒนาอุตสาหกรรม ที่สามารถเชื่อมโยงโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดกับสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนได้ ตลาดการค้าชายแดน และการเชื่อมโยงการค้ากับอาเซียนตอนใต้

(3) ส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัย และพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล และเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถนำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ และภาคเอกชน รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม

(4) เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการไทย สนับสนุนการทำธุรกิจผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และยกระดับคุณภาพการให้บริการของภาครัฐปรับปรุง พัฒนาการบริการของรัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนา อุตสาหกรรมของจังหวัด เน้นความสะดวก รวดเร็ว เป็นสากล และมีธรรมาภิบาล

(5) การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดตามนโยบายเศรษฐกิจสามเหลี่ยมชายแดนได้

(6) เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร ให้มีเทคโนโลยีเพื่อนำมาสู่การลดต้นทุน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น

(7) การส่งเสริมให้มีนิคมอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดนราธิวาส กับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เพื่อเตรียมความพร้อมในการดึงดูดนักลงทุน และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้เข้ามาในพื้นที่ พร้อมทั้งการสร้างสิ่งจูงใจด้วยมาตรการของรัฐ

(8) การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องในด้านชายแดน อาจจะเป็นอุตสาหกรรมแปรรูป อุตสาหกรรมต่อยอดในพื้นที่ด้านชายแดนทั้ง 3 ด้าน โดยเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กและต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

7) สร้างระบบนิเวศการค้าชายแดน จัดระเบียบ และพัฒนาเมืองสู่โท-ลก เป็นต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ ที่มีความพร้อม มาตรฐาน และการจัดการเมืองชายแดนที่เป็นสากล

แนวทางการพัฒนา

(1) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดนสู่ระดับสากล ให้ความสำคัญกับความทันสมัย การสร้างจุดบริการ WIFI สาธารณะทั่วทุกพื้นที่ การสร้างพื้นที่บริการสาธารณะที่มีอารยสถาปัตย์ สร้างพื้นที่รองรับการเจรจาการค้า และการสร้างพื้นที่สาธารณะให้มีความเป็นระเบียบ เน้นอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ และการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(2) พัฒนาลาดการค้าชายแดนที่ได้มาตรฐานสากล มีความทันสมัย และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสะอาด สร้างพื้นที่การรองรับผลผลิต และสินค้าของชุมชนในบริเวณชายแดน

(3) เสริมสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่การค้าชายแดนแก่นักลงทุน เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดูแลความปลอดภัย พัฒนาระบบบริการและสภาพแวดล้อมด้านชายแดนรองรับการค้าชายแดน โดยการปรับปรุง และพัฒนาระบบบริการของรัฐให้มีความทันสมัย คล่องตัว และพัฒนาสารสนเทศ และการบริการฐานข้อมูลการค้า ในรูปแบบภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษามลายู เพื่อการค้า การส่งออก เชื่อมโยงกับอาเซียน และนานาชาติ

(4) สร้างพื้นที่การค้าเชื่อมโยงการค้าชายแดนและสร้างรายได้และเงินหมุนเวียนในพื้นที่ และจังหวัด เชื่อมโยงระบบการธุรกิจค้าส่ง ค้าปลีก เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีระบบบริการที่มีมาตรฐานการค้าชายแดน ในระดับต้นแบบที่ดีของประเทศ เน้นการสร้างโอกาสทางการค้าแก่ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจชุมชนจากการส่งเสริมการค้าชายแดน

(5) การพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะภายใต้โครงการสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อำเภอสุโงโก-ลก โดยการพัฒนาเชื่อมโยงธุรกิจค้าปลีก/ค้าส่ง และพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อการเชื่อมโยงการค้าชายแดนระหว่างประเทศ

- เพิ่มศักยภาพและหรือสร้างนักธุรกิจท้องถิ่น นักธุรกิจชายแดนรุ่นใหม่ โดยการวิเคราะห์ศักยภาพและพัฒนาผู้ประกอบการ นักธุรกิจท้องถิ่น นักธุรกิจรุ่นใหม่ สู่ นักธุรกิจการค้าระหว่างประเทศการค้า กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับนักธุรกิจ ให้เห็นโอกาสทางธุรกิจ โดยการจัดประชุมหรืออบรมเชิงปฏิบัติการภาครัฐและเอกชน ให้ความรู้ด้านการส่งออก เบื้องต้น เพื่อให้เกิดการค้าชายแดนและค้าระหว่างประเทศ ส่งผลต่อการเกิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ด้านค้าชายแดนในจังหวัดนราธิวาส
- จัดคณะผู้แทนภาครัฐและเอกชนไปพบปะเจรจาการค้าในประเทศกลุ่มอาเซียน

(6) การเชื่อมโยงการนำเข้า – ส่งออก เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้ประกอบการในพื้นที่และต่างประเทศ

8) พัฒนาจังหวัดสู่ระบบการค้าผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เปิดตลาดสู่สังคมดิจิทัล เชื่อมโยงการค้ากับประเทศ อาเซียน และนานาชาติบนโลกออนไลน์

แนวทางการพัฒนา

(1) จัดทำตลาดกลางสินค้า ออนไลน์ของจังหวัด การฝึกอบรมเรื่องการตลาดดิจิทัล พัฒนาระดับสินค้า สร้าง แปรนด์สินค้า “ของดีเมืองนรา” เพื่อการค้าบนแพลตฟอร์มของจังหวัดเพื่อสามารถกระจายสินค้าผ่านตลาดออนไลน์ที่เป็นนิยม

(2) ส่งเสริมธุรกิจ Start Up ทำการตลาดผ่านสังคม ดิจิทัล และสร้างตลาดดิจิทัลและขยายโอกาสช่องทางการตลาดของสินค้าและบริการจังหวัดนราธิวาส เพื่อรองรับการเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล

- เพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการของจังหวัดนราธิวาสที่มีความพร้อมจะนำสินค้าเข้าสู่ตลาดออนไลน์ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เปลี่ยนแนวคิดจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่เชิงนวัตกรรม โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการค้าบนโลกออนไลน์ ให้ความรู้ด้านการตลาดดิจิทัล และกลยุทธ์การค้าออนไลน์ รองรับการค้าเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล
- จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าและบริการของจังหวัดในภูมิภาคอื่นโดยนำกลุ่ม OTOP เกษตร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs เครือข่าย Biz club และ YEC/YES

(3) สร้างโอกาสในการทำการค้าออนไลน์จากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสู่ประชาคมอาเซียน บวกสาม (ภาษาจีน) โดยการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสนับสนุนการค้า และพัฒนาเยาวชน และจัดอบรมภาษาจีนเพื่อการสื่อสารแก่ผู้ที่สนใจทั่วไป จัดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน เพื่อทำหน้าที่สอนภาษาจีน

(4) การพัฒนาหน่วยงานของรัฐให้มีขีดความสามารถในการอำนวยความสะดวกธุรกิจบนโลกออนไลน์

(5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างศักยภาพในการทำตลาด

6. แผนงาน/โครงการที่สำคัญ

กลยุทธ์ 1 ยกระดับคุณภาพของแรงงาน รองรับการท่องเที่ยว การค้า และการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจังหวัด

- (1) โครงการพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์และก่อสร้าง
- (2) โครงการพัฒนาแรงงานคุณภาพเพื่อกิจกรรมนราธิวาส

กลยุทธ์ 2 พัฒนาผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่มีความพร้อมในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจจังหวัดให้มีศักยภาพที่แข่งขันได้

- (1) โครงการการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ แก่ผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการใหม่
- (2) โครงการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบมาตรฐานในภูมิภาคต่างๆ
- (3) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่เศรษฐกิจการแข่งขัน 4.0
- (4) โครงการฝึกอบรมนักธุรกิจรุ่นใหม่
- (5) โครงการเสริมสร้างศักยภาพการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เชื่อมโยงประชาคมอาเซียน

(6) โครงการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสู่ประชาคมอาเซียน (ภาษาจีน)

กลยุทธ์ 3 พัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรที่มีปริมาณ คุณภาพ รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรของจังหวัดเพื่อการค้า และการส่งออก

- (1) โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าท้องถิ่น (ปลาทุเลา ตากใบ)
- (2) โครงการเกษตรสร้างเศรษฐกิจสร้างอนาคตประชาชน
- (3) โครงการเกษตรสร้างอาชีพเสริมเศรษฐกิจฐานราก
- (4) โครงการเกษตรเพิ่มค่า นรา 4.0

กลยุทธ์ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- (1) โครงการขุดลอกร่องน้ำเดินเรือแม่น้ำบางนรา เพื่อรองรับระบบการจราจร การขนส่งทางน้ำให้สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

(2) โครงการสร้าง/พัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อรองรับพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ประเภท และขนาดของเรือ ในการเข้าเทียบท่า ตลอดจนเชื่อมโยงกับระบบโลจิสติกส์อื่น อย่างบูรณาการ

(3) โครงการจัดบริการขนส่งทางน้ำสาธารณะของภาครัฐ ที่เป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพียงพอกับความต้องการของประชาชน

(4) โครงการตลาดกลางสินค้าสัตว์น้ำ จังหวัดนราธิวาส (องค์การสะพานปลา)

(5) โครงการก่อสร้างถนนและสะพานเชื่อมระหว่างประเทศไทย – มาเลเซีย

(6) โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงข่ายทางหลวงโดยการออกแบบศึกษาความเหมาะสมและก่อสร้างถนนเลี่ยงเมืองสุโขทัย-ลพบุรี

(6) โครงการแก้ไขจุดเสี่ยงทางหลวงหมายเลข 4066

(7) โครงการพัฒนาศักยภาพตลาดกลาง เพื่อการส่งออกในภูมิภาคและต่างประเทศ

(8) โครงการปรับปรุงตลาดกลางผลไม้อำเภอสุคีริน

(9) โครงการศึกษาความเหมาะสม และออกแบบถนนวงแหวนรอบเมืองนราธิวาส

(10) โครงการศึกษาความเหมาะสม และออกแบบถนนวงแหวนรอบเมืองสุโขทัย-ลพบุรี

กลยุทธ์ 5 ยกระดับศักยภาพและเสริมสร้างความเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการกีฬา สร้างสรรค์เศรษฐกิจเพิ่มค่าจากฐานของการกีฬา นันทนาการ และการบริการ

(1) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐ รองรับภาคอุตสาหกรรมยุคดิจิทัล

(2) โครงการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส

(3) โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว...น่าเที่ยว

(4) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนราธิวาส

(5) โครงการสร้างสุขด้วยกีฬา

(6) โครงการปรับปรุงสนามกีฬาในหมู่บ้าน/ชุมชนจังหวัดนราธิวาส

(7) โครงการสนับสนุนงานของดีเมืองนรา และงานประจำปีของจังหวัดนราธิวาส ประจำปี 2561

กลยุทธ์ 6 เสริมสร้างความเข้มแข็งของ อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า ที่มีคุณภาพมาตรฐานในระดับส่งออก และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(1) โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในเมืองและเขตต่อเนื่องให้มีมาตรฐานสากล

(2) โครงการศูนย์กระจายสินค้าอุปโภค/บริโภค

(3) โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการค้าขายแดน

กลยุทธ์ 7 สร้างระบบนิเวศการค้าชายแดน จัดระเบียบ และพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เป็นต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ ที่มีความพร้อม มาตรฐาน และการจัดการเมืองชายแดนที่เป็นสากล

(1) โครงการศูนย์กระจาย/แลกเปลี่ยน สินค้าระหว่างประเทศ

(2) โครงการจัดกิจกรรม Road Show /Trade Mission และงานแสดงสินค้าเพื่อส่งเสริมการตลาด

กลยุทธ์ 8 พัฒนาจังหวัดสู่ระบบการค้าผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เปิดตลาดสู่สังคมดิจิทัล เชื่อมโยงการค้ากับประเทศ อาเซียน และนานาชาติบนโลกออนไลน์

(1) โครงการพัฒนาการตลาดสินค้าระบบดิจิทัล

(2) โครงการพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการค้าชายแดนระหว่างประเทศ

(3) โครงการเสริมสร้างตลาดดิจิทัลและขยายโอกาสช่องทางการตลาดของสินค้าและบริการจังหวัดนราธิวาส เพื่อรองรับการเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนบน
พื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**
(Inequality Reduce and Quality of Life on Sufficiency Economic Based)

1. แนวคิด หลักการของประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue Concept)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่จะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในขณะที่จำนวนประชากรวัยแรงงานได้เริ่มลดลงมาตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ในขณะที่จังหวัดนราธิวาสมีประชากรรวมทั้งสิ้น 789,681 คน มีประชากรสูงอายุ 87,556 คน คิดเป็น (ร้อยละ 11.15) และกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นวัยพึ่งพิง (วัย 0-24 ปี) จำนวน 3,339,854 คน (ร้อยละ 43.28) กว้างกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ และมากกว่าฐานของประเทศ ในขณะที่กลุ่มประชากรในวัยแรงงาน จำนวน 552,062 คน คิดเป็น (ร้อยละ 66.49) ส่งผลให้กลุ่มประชากรในวัยแรงงานต้องแบกรับภาระวัยพึ่งพิง นอกจากนั้นจังหวัดยังขาดแคลนแรงงานเนื่องจากปัญหาแรงงานคุณภาพต่ำ ความล่าช้าในการพัฒนาเทคโนโลยี และปัญหาการบริหารจัดการ จึงเป็นข้อจำกัดในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายในจังหวัด รวมทั้งการสร้างรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคุณภาพคนพบว่ายังมีปัญหาในแต่ละช่วงวัยและส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงกันตลอดช่วงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพบว่าจังหวัดนราธิวาส ยังพบปัญหาด้านสถานะทางสุขภาพของกลุ่มแม่และเด็ก พบปัญหามารดา มารดาตายในปี 2559 อัตรา 113.21 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน (เป้าหมายกำหนดไม่เกิน 15) ในกลุ่มเด็กวัยเรียนพบปัญหาระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน IQ เฉลี่ย 92.46 และคุณภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดนราธิวาสอยู่ในลำดับสุดท้ายของประเทศ และยังมีปัญหาการพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนในวัยแรงงานและวันสูงอายุมียังมีปัญหาสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่าแนวโน้มอัตราการตายจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังจังหวัดนราธิวาส มีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าระดับเขต และประเทศ จากโรคความดันโลหิตสูง 43.39 ต่อแสนประชากร โรคเบาหวาน 25.42 ต่อแสนประชากร และโรคหัวใจขาดเลือด 31.84 ต่อแสนประชากร ประกอบกับการเลือนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย และกลุ่มจังหวัดผ่านสังคมยุคดิจิทัล ในขณะที่คนในกลุ่มจังหวัดจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในระยะต่อไปในอีก 20 ปีข้างหน้าจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้ และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็วบนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชน ที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา กลุ่มจังหวัด และประเทศ

การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้จังหวัดก้าวหน้าไปหลายด้าน ทั้งการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ที่ทำให้จำนวนคนยากจนลดลง บริการทางการศึกษาและสาธารณสุขขยายตัวถึงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมนั้นยังมีความคืบหน้าช้า และยังเป็นปัญหาท้าทายในหลายด้าน ทั้งความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ในกลุ่มเกษตรกรรายย่อย อาชีพรายวัน

การเข้าถึง การบริการภาครัฐโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล และในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับบริการที่ไม่ทั่วถึง รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไข/ ภาระพึ่งพิงต่อวัยแรงงานสูงขึ้นจากภาระเลี้ยงดูทั้งเด็กและผู้สูงอายุทำให้มีข้อจำกัดในการออมเพื่อบริโภคประกอบกับบางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเงินและการออม ซึ่งอาจกลายเป็นผู้สูงอายุที่ยากจนในอนาคตได้ นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่สามารถเข้าถึงซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีทักษะสูงทำให้สามารถได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น และทิ้งห่างจากผู้ที่ขาดทักษะและไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ ขณะที่เดียวกันเทคโนโลยีก็สามารถทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการศึกษา ความรู้ และบริการสาธารณสุขได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งพัฒนาและแก้ไขปัญหาคือความเหลื่อมล้ำ เพื่อไม่ให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาของจังหวัดไปสู่การหนุนเสริมเป็นจังหวัดที่มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการเป็นองค์รวมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาภาคและเมือง และการบริหารจัดการภาครัฐ ดังนั้น การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน จึงต้องอาศัยประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และพื้นที่ เศรษฐกิจ ให้เป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำที่จะเป็นช่องทางให้ชุมชนและผู้ใช้แรงงานได้มีศักยภาพและโอกาสได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ที่เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลัก ภายในจังหวัด ให้เกิดคุณค่าอย่างสูงสุด และเป็นฐานในการเสริมสร้างเศรษฐกิจทั้งด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และพลังงาน ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและระบบโลจิสติกส์รองรับรองรับการเติบโตของเมือง ที่จะช่วยสร้างความสะดวก สบายในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น และการเชื่อมโยงกับ พื้นที่เศรษฐกิจที่จะช่วยกระจายความเจริญและรายได้ไปสู่พื้นที่ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ **การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ สังคมคุณภาพ และชุมชนให้เข้มแข็ง** จังหวัดจะให้ความสำคัญกับการดำเนินการยกระดับคุณภาพบริการทางสังคมให้ทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมทั้งการปิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ และมุ่งเน้นมากขึ้นในเรื่องการเพิ่มทักษะแรงงานและการใช้นโยบายแรงงานที่สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและเสริมสร้างรายได้สูงขึ้น และการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยงการเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชากรกลุ่มรายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ อาทิ การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาองค์กรการเงินฐานรากและการเข้าถึงเงินทุนเพื่อสร้างอาชีพ และการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดีที่ราคาเป็นธรรม เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณเชิงพื้นที่และบูรณาการเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคน และสังคม ของจังหวัดนราธิวาส

2. วัตถุประสงค์ (Strategic Objective)

1. เพื่อปรับเปลี่ยนให้ประชาชนจังหวัดนราธิวาส มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมไทย มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21
2. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในทุกกลุ่มวัยทั้งวัยเด็ก วัยเรียน วัยรุ่น วัยทำงาน วัยสูงอายุ เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี มีความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถในการจัดการตนเองทางสุขภาพได้อย่างเหมาะสม และมีสุขภาวะที่ดีตลอดช่วงชีวิต
3. เพื่อเสริมสร้างสถาบันทางสังคมของจังหวัดนราธิวาส ให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคน

4. เพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ต่ำสุด ประชาชนที่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ให้มีโอกาสนในการพัฒนาตนเองให้มั่นคงทางรายได้ และคุณภาพชีวิต
5. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง และมีความสะดวก ทันสมัยมากขึ้น ตามบริบทของพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาส
6. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยศาสตร์พระราชา และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. เพื่อส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาของประชาชนจังหวัดนราธิวาสให้มีความเท่าเทียมและสูงขึ้น

3. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicator and Target)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
1. ร้อยละของหมู่บ้านที่ผ่านการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง(เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ต่อปี)	- ร้อยละของหมู่บ้านที่ผ่านการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2556 = 2.21 ปี 2557 = 2.38 ปี 2558 = 4.41 (เฉลี่ย 3 ปี = 3.00)	3.00	4.00	5.00	6.00	6.00
2. ร้อยละของการแก้ไขปัญหาเพื่อลดจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.51 ต่อปี)	- จำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ปี 2556 = 74.11 ปี 2557 = 94.76 ปี 2558 = 90.23 (เฉลี่ย 3 ปี = 86.37)	90.23	91.74	93.25	94.76	99.11
3.ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.3 เพิ่มขึ้น 1 คะแนนต่อปี	- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ ปี 2556 = 34.89 ปี 2557 = 31.76 ปี 2558 = 32.00 (ค่าเฉลี่ย 3 ปี = 32.88)	32.00	33.00	34.00	35.00	35.00
4. อัตราการกตัญญูต่อการเกิดมีชีพพื้นคน (ลดลงร้อยละ 0.31 ต่อปี)	- อัตราการกตัญญูต่อการเกิดมีชีพพื้นคน ปี 2556 = 12.48 ปี 2557 = 9.99 ปี 2558 = 12.55 ปี 2559 = 10.91 (ค่าเฉลี่ย 4 ปี = 11.48)	10.91	10.60	10.29	9.98	9.98

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
5. อัตราการว่างงาน(ลดลง0.2 ต่อปี)	- อัตราการว่างงาน ปี 2554 = 1.87 ปี 2555 = 0.70 ปี 2556 = 2.11 ปี 2557 = 2.21 ปี 2558 = 1.64 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี = 1.71)	1.71	1.51	1.31	1.11	1.11
6.ร้อยละของหมู่บ้านที่มีระบบประปาคุณภาพ	- ร้อยละของหมู่บ้านที่มีระบบประปาคุณภาพ ปี 2554 = ปี 2555 = ปี 2556 = ปี 2557 = ปี 2558 = (ค่าเฉลี่ย 5 ปี =)					

4. กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนา (Strategic and Guide Line to Implement)

ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ ดังนี้

1) สร้างโอกาสในชีวิตด้วยศาสตร์พระราชาส่งเสริมการขยายผลและประยุกต์ใช้แนวทางตามโครงการพระราชดำริและเสริมสร้างศักยภาพ การพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการขยายเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ตามโครงการพระราชดำริให้ครบทุกตำบล โดยให้ชุมชน/หมู่บ้านบริหารจัดการด้วยตนเอง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับประชาชนในตำบล พร้อมทั้งการส่งเสริมให้เกิดกลุ่ม/ เครือข่าย กลุ่มศิลปาชีพ มีความตระหนักในการที่จะพัฒนากลุ่มทั้งระบบ ทั้งทางด้านการผลิต การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่คนรุ่นใหม่

(2) ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของผู้มีรายได้น้อยในชุมชน เน้นการเข้าถึงรายบุคคล และดูแล อภิบาลต่อเนื่องจนพึ่งตนเองได้

(3) ส่งเสริมการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนราธิวาส เน้นการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส โดย

- ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มศิลปาชีพการผลิต ผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ขยายผลโรงเรียนเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน, พัฒนาพื้นที่การเกษตรอาหารกลางวันและปรับปรุงแก้มลิงโรงเรียนในพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ

- ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการดำเนินกิจกรรมทันตสาธารณสุข ภาวะโภชนา ปัญหา หนองพยาธิในโรงเรียนพระราชดำริ 28 โรงเรียน, สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาแหล่ง น้ำตามแนวพระราชดำริ
- การสนองพระราชกระแสรับสั่งและการแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรที่พลุกพล่านวากฎีกา, การจัดพิธีเฉลิมพระเกียรติ และกิจกรรมเทิดพระเกียรติ, การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทาง พระราชดำริ, การรวบรวมพระราชกรณียกิจ และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์วีดิทัศน์
- ปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างภายใต้โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ, กิจกรรมขับเคลื่อนและบริหารจัดการศูนย์ประสานงานโครงการพิเศษ จังหวัดนราธิวาส
- ปรับปรุงถนนทางขึ้นสู่ศาลาพระราชทานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, ปรับปรุงถนน คอนกรีตเสริมเหล็กสายโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย, ปรับปรุงผิวจราจรแอลฟอสติกสายโครงการพระราชดำริฝายไอร้อบอบ หมู่ที่ 6 ตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
- ส่งเสริมโครงการพระราชดำริพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานฝายตาเปาะ
- ส่งเสริมแนวพระราชดำรัสสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระราชดำริว่าด้วยจิต อาสา และโครงการอื่นๆที่มาจากพระราชดำริของทุกพระองค์
- ปรับปรุงศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ให้ทันสมัยและครบวงจรเพื่อเป็นศูนย์บ่มเพาะ การเรียนรู้ศาสตร์พระราชาของทั้งจังหวัด
- แหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชา
- การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับให้เข้าใจง่ายประชาชนสามารถเข้าใจและนำไปสู่ การปฏิบัติด้วยตนเองอย่างยั่งยืน
- การนำศาสตร์พระราชมานำศาสตร์พระราชาสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝัง ความจงรักภักดี ต่อสถาบันมหากษัตริย์และแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2) พัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้มีคุณภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้อัตลักษณ์ที่ตีงามของพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

- (1) เสริมความพร้อมของจังหวัดสู่เมืองการเรียนรู้ผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้าน ภาษาพร้อมสู่สังคมดิจิทัลส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีทักษะในศตวรรษที่ 21
- (2) ผลิตและพัฒนาครู ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถคนนราธิวาสในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- (3) กิจกรรมการสร้างอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาเพื่อชุมชน ให้มีโครงการ Free Wifi เพื่อการศึกษาทั่ว จังหวัด การส่งเสริมให้มี Free Wifi ในสถานศึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนนักศึกษาสามารถ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การค้นคว้า และเป็นช่องทางของการเรียน การสอนที่ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก
- (4) พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของ ชรบ. , ชคต. และอาสาสมัครรักษาดินแดนด้านการป้องกัน และพัฒนาทักษะสากล แก่ประชาชน (ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ)
- (5) สร้างศูนย์เรียนรู้ทักษะสากลในชุมชนในทุกตำบล เพื่อยกระดับประชาชน ให้เรียนรู้ที่เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมการนำขีดความสามารถมาพัฒนา และส่งเสริมการ ประเพณี วัฒนธรรม ในพื้นที่ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และเพิ่มมูลค่า

- (6) ส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ พัฒนาตนเองสู่แรงงานภาคการบริการ และแรงงานในพื้นที่ เพื่อการสร้างคุณค่าในชีวิตตนเอง สร้างโอกาสในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อบรมให้ความรู้ แลกเปลี่ยนทักษะชีวิต การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม, กิจกรรมภาคสนาม เช่นการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิความรู้ของผู้สูงอายุ, ศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุดีเด่นที่สุดอย่างต่อเนื่อง
- (7) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อการพัฒนาตนเองในรูปแบบของชมรม อาทิ ชมรมปราชญ์แผ่นดินเมืองนรา ชมรมข้าราชการเกษียณ ชมรมพ่อค้าเมืองนรา เป็นต้น เพื่อให้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตระหว่างกัน
- (8) ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของโลกผ่านช่องทางการเรียนรู้นอกระบบ โรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เป็นการเฉพาะในพื้นที่
- (9) การทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมประเพณี ต้องเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ให้มีศักยภาพในการทำนุบำรุงรักษา และการจัดการให้เกิดคุณค่าและมูลค่าต่อท้องถิ่น โดยเฉพาะความสามารถในการจัดการพหุวัฒนธรรมของพื้นที่
- (10) พัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัว ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 20 ปี โดยเฉพาะการเสริมตัวเองให้มีความสมบูรณ์ของการเป็นคนนราธิวาส พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก
- (11) การพัฒนาขีดความสามารถให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3) พัฒนาคุณภาพการศึกษา มุ่งสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วยมาตรฐานการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

(1) เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายวัยเรียน ให้สามารถเข้าถึง บริการที่มีคุณภาพของรัฐ และมีอาชีพ ทั้งในด้านการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การได้รับขยายการคุ้มครอง ทางสังคม (Social Protection) และสวัสดิการ (Welfare) ที่เหมาะสมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในการเรียนรู้ในการศึกษาในระบบและนอกระบบ พร้อมทั้งการสร้างโอกาสให้กับวัยเรียนที่มีศักยภาพสูงที่พัฒนาต่อยอดเป็นเยาวชนอัจฉริยะของนราธิวาส และส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายภาคทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทุนการศึกษา และให้ความสำคัญการแก้ปัญหาการออกกลางคัน วัยเรียนที่มีความเสี่ยงด้านยาเสพติด

(2) ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยไม่ถูกจำกัดศักยภาพจากสภาพครอบครัว พื้นที่ และสภาพร่างกาย การดูแลนักเรียนยากจนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล คนพิการ กลุ่มติดบ้านติดเตียง ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา

(3) ส่งเสริมให้มีการกระจายบริการด้านการศึกษามีคุณภาพให้มีความเท่าเทียมกัน มากขึ้นระหว่างพื้นที่ โดย สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรครูมีการกระจายตัวอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้ง มาตรการที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน อาทิ สวัสดิการบ้านพักครู เส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพที่ชัดเจน เพิ่มโอกาสในการพัฒนาครู สร้างระบบความรับผิดชอบ (Accountability) ของการจัดการศึกษา โดยนำ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามาประกอบการประเมินผลครูและโรงเรียน (3) ขยายการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้ โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลและขาดแคลนครูผู้สอน

(4) สร้าง อารังรักษาครูดี ครูเก่ง และเพิ่มเด็กดี เด็กเก่ง ทั่วทั้งจังหวัด โดย

- สร้างครูดี ครูเก่ง แข่งขันทักษะครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ตั้งเครือข่ายครูในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 กลุ่มสาระวิชา

- พัฒนานักเรียนและเยาวชนแห่งอนาคตจังหวัดนราธิวาส สอนเสริมให้กับนักเรียน สร้างข้อสอบ แข่งขันทักษะนักเรียน
- การสร้างอาชีพวัยเรียนตามบริบทของพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส, การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการ, เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ สอดคล้องกับการจัดการศึกษา ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส, การศึกษาดูงานสถานประกอบการ/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของกิจการที่ประสบความสำเร็จ ตั้งแต่อายุน้อย, การฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการที่นักเรียนมีความสนใจ มีความถนัด และตรงตามความต้องการของนักเรียน พัฒนาคูแฉะและงานแนะแนวในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง , ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน/การจัดหางานในพื้นที่
- ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัยอย่างจริงจัง
- สนับสนุนการพัฒนาห้องเรียนดิจิทัล ในโรงเรียนต้นแบบทุกตำบล
- พัฒนาเยาวชนให้เป็นเยาวชนอัจฉริยะ เพื่อสร้างเมืองนราแห่งอนาคต ส่งเสริมเด็กดี เด็กเก่ง เพื่อพัฒนาเป็นอนาคตของจังหวัด และต้องปลูกฝังสร้างควมสำนึกรักในบ้านเกิด
- ควรสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กที่มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกชักจูงไปในทางที่ผิด เพื่อไม่ให้มีโอกาสถูกบิดเบือนข้อมูลไปในทางที่ผิด อันก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อจังหวัดและประเทศ
- มีการจัดสวัสดิการจูงใจประโยชน์เกื้อกูล เพื่อรักษาครูดีและครูเก่งให้อยู่ในพื้นที่ พร้อมทั้งการให้โอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศ นำมาสู่การพัฒนาการเรียนการสอนของจังหวัดนราธิวาส
- การส่งเสริมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนตาดีกา
- การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของพื้นที่ ให้ตอบโจทย์ 3 เรื่อง คือ การวิจัยและพัฒนาเพื่อรองรับการขับเคลื่อนจังหวัดเศรษฐกิจพิเศษและการเป็นเมืองการค้า การผลิตและพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโตของจังหวัด และการเป็นแหล่งบ่มเพาะทางปัญญาให้จังหวัดและเป็นที่ศึกษาเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่
- การให้โอกาสในการเรียนรู้และเติบโตอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของทุนการศึกษาแก่เด็กอัจฉริยะของนราธิวาส เพื่อให้ได้เรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศในรูปแบบของจิตอาสาเพื่อการสร้างอนาคตเด็กเมืองนราธิวาส

4) สร้างโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส ดูแลคนยากจน เยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้

แนวทางการพัฒนา

(1) การให้ความช่วยเหลือทางสังคมเพื่อเป็นแต้มต่อแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด อาทิ การสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมที่ภาครัฐจัดสรรอย่างทั่วถึงให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง จัดบริการด้านสุขภาพให้กับประชากรแก่ผู้ด้อยโอกาส ดูแลคนยากจนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล การเพิ่มแต้มต่อในการจัดการคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการ

(2) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างงานสร้างอาชีพแก่ผู้ด้อยโอกาส คนยากจน และคนพิการ เพื่อเพิ่มรายได้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งตนเองได้ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- การสร้างโอกาสให้คนจนมีที่ทำกิน มีงานและอาชีพ สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ พร้อมทั้ง

การพัฒนาคนจนในวัยแรงงานให้เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

(3) ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ในรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ผ่านการบูรณาการร่วมระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน อย่างเข้มแข็ง และให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กสามารถเรียนรู้และยึดถือเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต โดยเน้นในกลุ่มของเด็ก ในครอบครัวที่มีความเสี่ยง และมีข้อจำกัดในการพัฒนาตนเอง หรือยังต้องพึ่งพิงรัฐเป็นลำดับเร่งด่วน

(5) จัดระเบียบสังคมแห่งการเอื้ออาทร และการให้ เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ จัดระเบียบทางสังคม และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเว้นการปฏิบัติตามบรรทัดฐานในสังคม ส่งเสริมให้มีธรรมานุยุชุมชนเพื่อการพัฒนาสังคมในชุมชนโดยการใช้กลไกของชุมชน ในการเพิ่มโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส ดูแลคนยากจน เยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะการสร้างสังคมจิตอาสาที่เข้มแข็ง

- การสร้างภาคีเครือข่าย พัฒนาเครือข่ายประชาชนเพื่อเป็นพลังจิตอาสาในการดูแล เยียวยา ฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- การใช้กลไกประชารัฐเพื่อการร่วมดูแลผู้ด้อยโอกาส คนจน และผู้ที่ต้องเยียวยาและฟื้นฟู ผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ ให้ภาคีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลคนกลุ่มนี้ โดยใช้กลไกของ ภาครัฐและแรงจูงใจด้วยการสนับสนุนปัจจัยหรือทรัพยากรหรือโอกาสอื่นๆ ที่เป็นการแสดงความขอบคุณใน น้ำใจที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้ด้อยโอกาส คนจน และผู้ที่ต้องเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจาก ความไม่สงบ

(6) เยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยมุ่งเน้น การเยียวยาอย่างรวดเร็ว ท้าถึง และเป็นธรรม และการฟื้นฟูแบบองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ ที่สามารถดูแลได้ในรายบุคคล รวมถึงผู้ด้อยโอกาส

- การพัฒนาบุคลากรภาครัฐและเครือข่ายประชาชนเพื่อร่วมเป็นพลังจิตอาสาในการดูแล ผู้ด้อยโอกาส คนยากจน และฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ

(7) สร้างภูมิคุ้มกัน ภาคีเครือข่ายตาสับปะรดเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ ความไม่สงบตามแนวทางประชารัฐ

- อบรมให้ความรู้ แลกเปลี่ยนทักษะชีวิต การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม, กิจกรรมนันทนาการภาคสนาม, เข้าค่ายสานฝันป๊นรัก 3 วัน 2 คืน สถานที่ ณ ค่ายจุฬารักษ์ พัฒนา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

5) สร้างชุมชนแห่งสุขภาวะที่เข้มแข็ง ให้ประชาชนฉลาดรู้ พึ่งตนเองทางสุขภาพ ลดปัญหา การเจ็บป่วย ป่วยตาย ทุกพื้นที่ และพัฒนาขีดความสามารถการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา

(1) พัฒนาสถานบริการสาธารณสุขให้มีสมรรถนะสูง มีระบบการบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพพร้อมต่อการให้บริการสุขภาพ และการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพของประชาชน โดยมีสอดคล้องตามบริบทและความต้องการของพื้นที่ พัฒนาระบบบริการสุขภาพรองรับเศรษฐกิจพิเศษและรองรับความต้องการกับอาเซียนและนานาชาติ

- พัฒนาระบบบริการสุขภาพ เพื่อรองรับการเติบโตของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพัฒนา เชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อรองรับการบริการสุขภาพทางพาณิชย์และการท่องเที่ยว

- พัฒนาศักยภาพหน่วยบริการระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลชุมชน) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการให้บริการ และลดความเหลื่อมล้ำทางการบริการ
- พัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อรองรับการเติบโตเป็นเมืองเศรษฐกิจพิเศษและการเชื่อมโยงการคมนาคม โลจิสติก

(2) สร้างเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีโดยมุ่งเน้นการป้องกันและควบคุมปัจจัยและแก้ไขปัญหาคือคุณภาพประชาชนตลอดช่วงชีวิต เน้นในกลุ่มอนามัยแม่และเด็ก โดยเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ที่สอดคล้องตามบริบทของวัฒนธรรมและพื้นที่ โดยใช้หลักการสาธารณสุขผสมผสานหลักธรรมทางศาสนาและวิถีที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ การสร้างนิสัยสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพดี รวมทั้งการใช้ระบบดิจิทัลในการดูแลสุขภาพ

- การสร้างนิสัยสุขภาพใหม่แก่กลุ่มป่วยเรื้อรัง และกลุ่มเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยการใช้ชุมชนเป็นแกนกลางในการสร้างนิสัยสุขภาพแก่ประชาชน
- การพัฒนาระบบสุขภาพของชุมชน โดยเครือข่ายผู้ดูแลสุขภาพในชุมชนระดับปฐมภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยระบบคลินิกหมอครอบครัว (PCC : Primary Care Cluster) ที่สามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพรายบุคคล โดยใช้ประโยชน์จากการนำระบบดิจิทัล มาช่วยในการดูแลสุขภาพประชาชน
- การเร่งรัดพัฒนาและการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสตรีและเด็กในจังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ปัญหาสุขภาพมารดาและทารกก่อนคลอดและหลังคลอด ปัญหาด้านโภชนาการ และทันตสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และสร้างชุมชนต้นแบบการดูแลสุขภาพมารดาและทารกอย่างยั่งยืน

(3) พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ สามารถดูแล เฝ้าระวัง และจัดการภาวะเสี่ยงสุขภาพเบื้องต้นของชุมชนได้ตามสภาพ และบริบทพื้นที่ เพิ่มขีดความสามารถและปริมาณของอาสาสมัครสาธารณสุขภาคประชาชน เพื่อรองรับจิตอาสาด้านสุขภาพประกอบด้วย อาสาสมัครสาธารณสุขครอบครัว อาสาสมัครสาธารณสุขต่างประเทศ อาสาสมัครสาธารณสุขทางทะเล

(4) สร้างระบบการอภิบาลสุขภาพผู้สูงอายุ ให้มีศูนย์จัดการสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวมครบวงจรเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดและการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยในกลุ่มผู้สูงอายุ

(5) การพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เมือง พื้นที่เสี่ยง พื้นที่ชายแดน พื้นที่อุตสาหกรรม ให้เอื้อต่อภาวะสุขภาพ การป้องกันโรคและภัยสุขภาพ เพื่อรองรับการขยายตัวเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

(6) การพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการค้าและการบริการทางสุขภาพ รองรับรองรับการขยายตัวเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

6) ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ด้วยระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง สร้างงาน อาชีพ รายได้ แก่ชุมชนจากต้นทุนทรัพยากรและภูมิปัญญา

แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและยกระดับมาตรฐานกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าภูมิปัญญา เพิ่มมูลค่าด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์และเทคโนโลยีช่วยผลิตสมัยใหม่ โดยทรงคุณค่าแห่งสินค้าอัตลักษณ์ของพื้นที่ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้ประกอบการและคนในชุมชนด้วยกระบวนการวิจัย รวมทั้งส่งเสริมการแสวงหาโอกาสทางการค้ากับนานาชาติผ่านการเชื่อมโยงตลาด และการค้าขายบนระบบดิจิทัล

(2) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอัจฉริยะ (Re-Package Center) เพื่อเป็นศูนย์กลางมาตรฐานระดับจังหวัดในการปรับปรุงแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ

(3) สร้างโอกาสอาชีพจากต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน อาทิ ประมงชายฝั่ง เกษตรอินทรีย์ Premium งานอาชีพจากฐานการท่องเที่ยวในหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน และหมู่บ้านทรัพยากรท้องถิ่น เพิ่มค่า โดยส่งเสริมการพัฒนาระบบจัดการหมู่บ้านชุมชนทั้งระบบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ได้มาตรฐานสากล มีความปลอดภัย การหนุนเสริมและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาของชุมชนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว บูรณาการความร่วมมือพัฒนาในรูปแบบประชารัฐ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างการจัดการความรู้ในชุมชน เพื่อการเพิ่มความเข้มแข็งในการแข่งขันของอาชีพ

(4) ส่งเสริมให้มีตลาดการค้าในระดับชุมชนเพื่อเป็นแหล่งสร้างงานอาชีพจากต้นทุนของทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบของตลาดการค้าเกษตรประจำชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาตลาดย่อยในชุมชน ตลาดนัดชุมชนให้มีศักยภาพในการสร้างงานอาชีพและเงินหมุนเวียนในชุมชน พร้อมจัดระเบียบความมีมาตรฐานที่ดี และระบบการบริหารจัดการโดยคนในชุมชนแบบมีส่วนร่วม

- การส่งเสริมความสามารถในชุมชนให้ก้าวสู่เศรษฐกิจชุมชน 4.0 (การสร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชน, การสร้างเศรษฐกิจชุมชนจากฐานของวัฒนธรรมและธรรมชาติ, พัฒนาขีดความสามารถของชุมชนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่อการก้าวเข้าสู่โลกดิจิทัลอย่างเท่าทัน, บริหารจัดการอัตลักษณ์ของชุมชนให้เกิดคุณค่าและมูลค่า)

(5) เสริมทักษะความรู้ด้านขีดความสามารถทางการเงินแก่คนในชุมชนและประชาชน สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มองค์กรการเงินภาคประชาชนให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นแหล่งทุนระดับชุมชนที่มีศักยภาพ และเป็นแกนนำในการจัดสวัสดิการภาคประชาชนให้แก่คนในชุมชน ให้ความสำคัญกับกลุ่มที่ยังขาดโอกาสและยังพึ่งตนเองไม่ได้ โดยมุ่งเน้นการปรับตนเองให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโดยการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเงิน สังคม และดิจิทัลแก่ชุมชน เพื่อสร้างโอกาสทางสังคม

(6) สร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนรุ่นใหม่ให้มีขีดความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา มีจุดยืนทางความคิดในการสร้างงานอาชีพ โดยเฉพาะการเจาะกลุ่มคนรุ่นใหม่เกิดการพัฒนาดตนเองให้มีศักยภาพเป็นผู้ประกอบการใหม่ มีทักษะการบริหารจัดการและการตลาดสินค้าชุมชน โดยการสนับสนุนจากผู้นำในชุมชนและกลไกของภาครัฐ ทั้งนี้คำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและระบบการตลาดดิจิทัล เพื่อสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่

(7) การสร้างโอกาสในการมีงานและอาชีพแก่ผู้สูงอายุ ให้สามารถรวมกลุ่มหรือพัฒนาดตนเองเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน โดยการสนับสนุนของภาครัฐและเอกชนเพื่อหนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะฝีมือในการผลิต และสามารถเชื่อมโยงการตลาด

(8) ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งระบบดิจิทัลในระดับชุมชน เพื่อหนุนเสริมชุมชนให้เข้าถึงโอกาสในการสร้างงานอาชีพจากความเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัล พัฒนาขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต และการตลาดดิจิทัลแก่วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการใหม่ในชุมชน โดยเน้นการสร้างศูนย์พัฒนาวิสาหกิจชุมชนอัจฉริยะ

7) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค เพื่อหนุนเสริมคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

แนวทางการพัฒนา

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ชุมชน เขตเมืองพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีอารยสถาปัตย์ที่เอื้อต่อผู้พิการ ผู้สูงอายุและเด็ก

- (2) พัฒนาระบบไฟฟ้า ประปาและระบบโทรคมนาคม ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ ย่างขาดแคลน
- (3) ส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อผู้ด้อยโอกาส และ สนับสนุนการพัฒนา การบุกเบิก สร้างปรับปรุง บำรุงรักษาทางคมนาคม สะพาน เขื่อน ระบบระบายน้ำ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เขตชุมชน เขตเมืองแถบพื้นที่ชายแดน
- (4) พัฒนาโครงสร้างด้านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ทั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ ครอบคลุมทุกพื้นที่ทุรกันดาร
- (5) พัฒนาระบบน้ำประปา ที่มีคุณภาพ เพื่อการอุปโภค บริโภค
- (6) ส่งเสริม สนับสนุน การซ่อมบ้านแก่ผู้สูงอายุ ให้มีความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ การปรับปรุงบ้าน คนจน คนพิการ คนด้อยโอกาส
- (7) พัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน
 - แก้ไขปัญหาสำคัญของชุมชน ด้านถนน/สะพาน ปรับปรุงพื้นถนน ปรับปรุงซ่อมแซม ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ทุกพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
 - แก้ไขปัญหาสำคัญของชุมชน ด้านแหล่งน้ำ ก่อสร้างระบบประปา, ขุดลอกคลอง ขุดเจาะ บาดาลในพื้นที่ทุกอำเภอในจังหวัดนราธิวาส
 - แก้ไขปัญหาสำคัญของชุมชน ด้านคุณภาพชีวิต ติดตั้งไฟฟ้า ระบบ LED, ติดตั้ง ระบบโซลาร์เซลล์ตามถนน และจัดหาน้ำอุปโภค-บริโภคที่สะอาดและเพียงพอ

5. แผนงาน โครงการที่สำคัญ

- 1) โครงการอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพ และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้การดูแลและฟื้นฟูเด็กพิการ
- 3) โครงการให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูเด็กตามช่วงวัย
- 4) โครงการคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการผู้สูงอายุ
- 5) โครงการนราธิวาสสังคมจิตอาสาเข้มแข็ง
- 6) โครงการเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ
- 7) โครงการจัดตั้งศูนย์อภิบาลผู้สูงอายุแบบครบวงจร
- 8) โครงการพัฒนาแรงงานผู้สูงอายุ
- 9) โครงการปฏิบัติการเชิงรุกเยี่ยมเยียนและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบแบบองค์รวม
- 10) โครงการ ศูนย์พัฒนาทักษะสากลในชุมชน (ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ)
- 11) โครงการ นราธิวาสเมืองจิตอาสา
- 12) โครงการ ผู้สูงอายุอัจฉริยะ
- 13) โครงการ พัฒนาศูนย์เด็กเล็กอัจฉริยะเพื่ออนาคตนราธิวาส
- 14) โครงการ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเงิน สังคม และดิจิทัล แก่ชุมชนเพื่อสร้างโอกาสทางสังคม
- 15) โครงการ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส
- 16) โครงการ แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในโรงเรียน
- 17)โครงการขยายบริการสุขภาพเพื่อคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เสี่ยง พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ขาดแคลน จังหวัดนราธิวาส
- 17) โครงการ สร้างศูนย์ต้นแบบพัฒนาการเด็กสมวัยครบวงจรจังหวัดนราธิวาส
- 18) โครงการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสุขภาพสตรีและเด็กในจังหวัดนราธิวาส
- 19) โครงการป้องกันโรคเรื้อรังในกลุ่มวัยแรงงานและวัยสูงอายุ

- 20) โครงการสร้างศูนย์จัดการสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวมครบวงจร
- 21) โครงการเสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่าย และจิตอาสาพึ่งตนเองด้านสุขภาพอย่างยั่งยืนจังหวัดนราธิวาส
- 22) โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมจัดภัยสุขภาพจังหวัดนราธิวาส
- 23) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ
- 24) โครงการขยายเครือข่าย SMART FARMER ตามศาสตร์พระราชา
- 25) โครงการศิลปาชีพสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
- 26) โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส
- 27) โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดนราธิวาส
- 28) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดนราธิวาส
- 29) โครงการยกระดับสินค้าภูมิปัญญานราธิวาสสู่ตลาดสากล
- 30) โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอัจฉริยะ (Re-Package Center) จังหวัดนราธิวาส
- 31) โครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชนและหมู่บ้านท่องเที่ยวเพิ่มค่า
- 32) โครงการตลาดการค้าชุมชน วิถีไทย วิถีถิ่น
- 33) โครงการส่งเสริมองค์การการเงินชุมชนเข้มแข็ง
- 34) โครงการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในชุมชน
- 35) โครงการสร้างงานอาชีพแก่ผู้สูงอายุในนราธิวาส
- 36) โครงการพัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและตลาดดิจิทัล
- 37) โครงการ ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน (กลยุทธ์ที่ 8)
- 38) โครงการ ขยายเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสู่ชุมชน (กลยุทธ์ที่ 8)
- 39) โครงการ ขยายเขตไฟฟ้าและประปาภายในเขตชุมชน (กลยุทธ์ที่ 8)
- 40) โครงการ พัฒนาเขตพื้นที่ชุมชน เขตเมือง พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีอารยะสถาปัตยกรรมสู่จังหวัดนราธิวาส 4.0 (กลยุทธ์ที่ 8)
- 41) โครงการ บุกเบิก สร้าง ปรับปรุงระบบคมนาคมในเขตชุมชน เขตเมือง และพื้นที่ชายแดนอย่างยั่งยืน (กลยุทธ์ที่ 8)
- 42) โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส
- 43) โครงการพัฒนาศักยภาพ ชรบ. , ชคต. และอาสาสมัครรักษาดินแดนด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 44) โครงการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสุขภาพสตรีและเด็กในจังหวัดนราธิวาส
- 45) โครงการครูดี ครูเก่ง เด็กดี เด็กเก่ง
- 46) โครงการสร้างภูมิคุ้มกัน ภาคีเครือข่ายตา सबปรดเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบตามแนวทางพระราชรัฐ
- 47) โครงการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
- 48) โครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

(Natural Resource and Environment Management and Sustainability)

1. แนวคิด หลักการของประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue Concept)

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด รวม 850,216.84 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.28 ของพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าอนุรักษ์ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน 5 ป่า เนื้อที่รวม 713,192.65 ไร่ คือ อุทยานแห่งชาติบูโด – สุไหงปาดี อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาคันทรง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา – บาลา ป่าสงวนแห่งชาตินอกเขตป่าอนุรักษ์ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมป่าไม้ จำนวน 20 ป่า เนื้อที่รวม 137,024.19 ไร่ และมีแหล่งน้ำดิบตามธรรมชาติ จำนวน 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำบางนรา แม่น้ำสายบุรี และแม่น้ำสุโงโก-ลก มีพื้นที่ติดแนวชายฝั่งทะเล 2 อำเภอ 6 ตำบล คือ อำเภอเมืองนราธิวาส ได้แก่ตำบลบางนาค ตำบลโคกเคียน ตำบลกะลุวอเหนือ และอำเภอตากใบ ได้แก่ตำบลไพรวัน ตำบลเจ๊ะเห ตำบลศาลาใหม่ ในด้านการจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดนราธิวาส มีสถานที่กำจัดมูลฝอย 23 แห่ง มูลฝอยติดเชื้อ จัดส่งให้เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลนครยะลา) เป็นผู้ดำเนินการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย โรงงาน/สถานประกอบการ ดำเนินการจ้างบริษัทที่ได้รับใบอนุญาต ในการนำกากอุตสาหกรรมไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ และในปัจจุบันจังหวัดนราธิวาสมีศักยภาพด้านพลังงานทดแทนอยู่พอสมควร เช่น พลังงานแสงอาทิตย์จำนวน 5,080.44 Ktoe , ชีวมวลแข็ง 71.40 Ktoe , ขยะเผาไหม้ 49.56 Ktoe ขยะฝังกลบ 10.19 Ktoe และ มูลสัตว์ 1.19 Ktoe ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนด้านการผลิตและรายจ่ายด้านพลังงานลงได้ ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีผู้ประกอบการหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีการผลิตสินค้าของชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ OTOP ออกมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งต้องมีการใช้พลังงานในกระบวนการผลิต จึงทำให้ความต้องการใช้พลังงานมีเพิ่มมากขึ้น เช่น พลังงานไฟฟ้า น้ำมัน แก๊สแอลพีจี และชีวมวล เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของกิจการดังกล่าว ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนก็มีสถิติการใช้พลังงานเพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันแหล่งผลิตพลังงานในพื้นที่มีจำนวนเท่าเดิมและยังอยู่สภาวะวิกฤติด้านพลังงานในส่วนในพื้นที่ภาคใต้ของเรา

ขณะที่กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 4 และยุทธศาสตร์ที่ 7 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริม การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างมากขึ้น ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนการพัฒนาด้านพลังงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย และลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า

ปัจจุบันฐานทรัพยากรธรรมชาติถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมากก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง พื้นที่ป่าบางส่วนถูกบุกรุกทำลายอยู่บ้าง จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชตและดาวเทียม Landsat 8 โดย สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ พบว่า ปี พ.ศ.2557 จังหวัดนราธิวาสมีเนื้อที่ป่า 738,957.59 ไร่

คิดเป็นร้อยละ 26.33 ของเนื้อที่จังหวัด ปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพ ถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ และมีความเสี่ยงในการขาดแคลน ในอนาคต เกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้นจากการเข้าถึงและการจัดสรร การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม เพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของ เศรษฐกิจและชุมชนเมือง โดยเฉพาะปัญหาขยะ ซึ่งมีขยะมูลฝอยตกค้าง (ปริมาณ 162.31 ตัน/วัน) ขยะมูล ฝอยชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น (ปริมาณ 746.76ตัน/วัน), ของเสียอันตราย (ปริมาณ 5.49 ตัน/วัน) มูลฝอย ดิบเชื้อ (ปริมาณ 0.437 ตัน/วัน) และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (ปริมาณ 2.03 ตัน/ปีวัน) ผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทางทะเล โดยแนวชายฝั่งถูกกัดเซาะ ร้อยละ 43.99 ในขณะที่ยมีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะอุทกภัย ไฟป่า ดินถล่ม ซึ่งที่ผ่านมา (ปี 2559) จังหวัดนราธิวาส ต้องขอความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (วาตภัย อุทกภัย และไฟป่า) เป็นจำนวน 12,431,362 บาท และในปัจจุบันมีความต้องการใช้พลังงานเพิ่มมากขึ้น เช่น พลังงานไฟฟ้า น้ำมัน แก๊สแอลพีจี เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และกรมธุรกิจ พลังงาน พบว่าจังหวัดนราธิวาสมีสถิติการใช้พลังงานไฟฟ้า เมื่อปี 2558 เป็นจำนวน 369,940,983 กิโลวัตต์ ชั่วโมง และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 177,982 ราย ซึ่งมีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการใช้น้ำมัน เชื้อเพลิงและแก๊สแอลพีจีเพิ่มมากขึ้น จากสถิติเมื่อปี 2559 จังหวัดนราธิวาสมีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นจำนวน 70,829,000 ลิตร/ปี และแก๊สแอลพีจี เป็นจำนวน 13,270,000 กิโลกรัม/ปี หรือประมาณ 26,009,200 ลิตร/ปี

2. วัตถุประสงค์ (Strategic Objective)

1. เพื่อเพิ่มความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ป่าฮาลาบาลาและพื้นที่ทางทะเลของจังหวัด
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนทางด้านพลังงาน
3. เพื่อจัดการปัญหาขยะในพื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่ด้านชายแดน และในชุมชน
4. เพื่อลดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติของจังหวัดให้ลดลง
5. เพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

3. เป้าประสงค์ (Goal)

1. ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น
2. ชุมชนมีแหล่งพลังงานของตนเองเพิ่มมากขึ้น
3. ปัญหาขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ ลดลงอย่างต่อเนื่อง
4. ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติจากอุทกภัย ไฟป่า การกัดเซาะชายฝั่ง ดินถล่ม ในจังหวัดลดลง
5. ประชาชนมีการใช้พลังงานทดแทนและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

4. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicator and Target)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
อัตราการขยายตัวของป่าไม้ (เพิ่มขึ้นปีละ 0.95%)	- อัตราการขยายตัวของป่าไม้ ปี 2554 = 713,943.74 ปี 2555 = 0% (713,943.74) ปี 2556 = -0.61% (709,562.37) ปี 2557 = 4.14% (738,957.59)	1.29%	2.24%	3.19%	4.14%	4.14%

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
	ปี 2558=0.35% (741,535.37) (เฉลี่ย 3 ปี =1.29%)					
จำนวนองค์กรที่มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวนองค์กรที่มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปี 2554 = 3 แห่ง ปี 2556 = 6 แห่ง ปี 2557 = 1 แห่ง ปี 2558 = 10 แห่ง ปี 2559 = 3 แห่ง ปี 2560 = 4 แห่ง	-	5 แห่ง	5 แห่ง	5 แห่ง	15 แห่ง
ปริมาณขยะของจังหวัดนราธิวาสที่ลดลง - ขยะมูลฝอยตกค้าง - ขยะมูลฝอยในชุมชน	-ขยะมูลฝอยตกค้าง = 162.31 ตัน/วัน -ขยะมูลฝอยชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น = 746.76ตัน/วัน					
ร้อยละของค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องชดเชยเนื่องจากเกิดภัยพิบัติลดลง	- ค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องชดเชยเนื่องจากเกิดภัยพิบัติ ปี 2559 = (12,431,362)					

5. กลยุทธ์ (Strategic and Guideline to Implement)

ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์

1) เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ และความหลากหลายของระบบนิเวศน์ป่าเขา ชายฝั่ง และทะเล

แนวทางการพัฒนา

(1) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ

(2) เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาการทับซ้อนแนวเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้หลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

(3) สนับสนุนและส่งเสริมการปลูกและฟื้นฟูป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ปลูกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ว่างของรัฐตามแนวกันชนและการเชื่อมต่อผืนป่า

(4) ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน และป่าครัวเรือน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลผืนป่า

(5) สร้างคุณค่าจากทรัพยากรธรรมชาติโดยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาสมุนไพรที่เป็นยาและเครื่องสำอางที่มีศักยภาพและมีความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพใหม่ กับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยค้นหาเอกลักษณ์และศักยภาพ ที่แท้จริงของทรัพยากรชีวภาพ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีนวัตกรรมและ มีมูลค่าสูง

(6) การเพิ่ม/เติม ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งอาหาร สร้างความมั่นคงทางอาหาร การปล่อยปลาอาหารในทะเล การสร้างแหล่งปะการังเทียม เพื่อเป็นแหล่งอยู่อาศัยและขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ การสร้างแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำธรรมชาติในพื้นที่ป่าชายเลน โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ

(7) ฝักระวัง เพื่อลดการทำลาย การบุกรุกและก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งทะเล ป่าเขา และชายฝั่ง

2) สร้างระบบการจัดการปัญหาทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกักเซาะชายฝั่งและตลิ่ง และภัยพิบัติ แบบมีส่วนร่วม และวิทยาการที่ทันสมัย

แนวทางการพัฒนา

(1) เสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยพิบัติ สนับสนุนการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติในระดับพื้นที่ ส่งเสริมแนวทางการจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชุมชนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ , สร้างความฉลาดรู้แก่ประชาชนในการปรับตัวเองให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก และภัยธรรมชาติของพื้นที่ พร้อมทั้งการนำส่งข้อมูลข่าวสารความรู้ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

(2) ปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ ระบบพยากรณ์และการเตือนภัย และแผนงานเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ การซ้อมรับมือ การจัดทำคู่มือการรับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก

(3) จัดให้มีแหล่งกักเก็บน้ำต้นทุนและแหล่งชะลอน้ำที่เพียงพอ เพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และการผันน้ำ และการพัฒนาลังข้อมูล ตลอดจนการปรับปรุงองค์กรและกฎหมายของท้องถิ่นให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำหลักและลำคลองสาขาย่อย

(4) ป้องกันการกัดเซาะตลิ่งและชายฝั่ง พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว แก้ไขปัญหาการกัดเซาะตลิ่งริมแม่น้ำและชายฝั่งโดยคำนึงถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของระบบชายหาด การจัดทำระบบเขื่อนกันการพังทลายของตลิ่งในพื้นที่เสี่ยงของลำน้ำหลักและชายฝั่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ ตำบลโคกเคียน ตำบลกะลุวอเหนือ ตำบลไพรวัน ตำบลเจ๊ะเห ตำบลศาลาใหม่

(5) ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดสร้างพื้นที่ต้นแบบในการจัดการขยะ

- กิจกรรมฝายต้นน้ำตามแนวพระราชดำริ, กิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดนราธิวาส, กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ป่าพรุ, กิจกรรมพื้นที่ต้นแบบในการจัดการขยะ

(6) พัฒนาประชาชนให้เป็นเครือข่ายเพื่อการจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าฮาลาบาลา เพื่อให้ประชาชนเป็นรั้วป้องกันธรรมชาติของจังหวัด

(7) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อน เพื่อป้องกัน อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

3) พัฒนาให้เป็นเมืองสิ่งแวดล้อมที่ดี อากาศบริสุทธิ์ บ้านเมืองสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

แนวทางการพัฒนา

- (1) กำหนดวาระของจังหวัด เพื่อให้จังหวัดนราธิวาสเป็นเมืองสะอาด สร้างกระแสให้ประชาชนรับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง รวมทั้งสร้างจิตอาสาเพื่อทำความสะอาดเมือง ในทุกหมู่บ้าน ทั้งจังหวัด
- (2) เร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่วิกฤต พื้นที่ด้านชายแดนพร้อมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในด้านชายแดนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- (3) สร้างวินัยคนในชาติเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยให้ความรู้ ปลูกจิตสำนึก และสร้างความตระหนัก ให้ประชาชน นักเรียน เยาวชน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม มีถังขยะแบบแยกประเภทกระจายอย่างทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมขีดความสามารถในการจัดการขยะให้เกิดคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- (4) ส่งเสริมการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการร่วมลงทุนของภาคเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะ สนับสนุนการจัดการขยะที่ครบวงจรตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยลดปริมาณการผลิตขยะ ส่งเสริมการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการขยะ โดยใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ทบทวนเกณฑ์การเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการขยะ ที่เหมาะสม
- (5) การเฝ้าระวังการเกิดไฟป่าในป่าพรุทุกพื้นที่ของจังหวัด โดยเน้นการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการสังเกตการณ์ การใช้ระบบโดรนในการบินสำรวจอย่างต่อเนื่อง
- (6) การจัดการขยะในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

4) ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้วยการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน จากฐานทรัพยากร มุ่งเน้นการพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรองรับการเติบโตของเมือง

แนวทางการพัฒนา

- (1) เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน ด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตและรายจ่ายด้านพลังงาน ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคราชการ และชุมชน
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรายจ่ายด้านพลังงาน ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคราชการ และชุมชน
- (3) การส่งเสริมสนับสนุนชุดอุปกรณ์แสงสว่างจากพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) เพื่อเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่สาธารณะ พื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่เขตเมือง พื้นที่เสี่ยงภัย พร้อมทั้งในพื้นที่ส่วนราชการ เช่น สถานศึกษา โรงพยาบาล เป็นต้น

6. แผนงาน โครงการ

1. โครงการส่งเสริม อนุรักษ์ ป่าพรุ ทรัพยากรธรรมชาติและ การจัดสร้างพื้นที่ต้นแบบในการจัดการขยะ (หน่วยงาน : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส)
2. โครงการแก้มลิงเอนกประสงค์ (หน่วยงาน : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก)
3. โครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ (หน่วยงาน : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก)
4. โครงการบริหารจัดการน้ำพรุโต๊ะแดง (หน่วยงาน : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก)
5. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม (หน่วยงาน : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก)
6. โครงการเตรียมความพร้อม 1 แหล่งน้ำ 1 ตำบล (หน่วยงาน : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก)
7. โครงการฟื้นฟูป่าชุมชน ฮาลา-บาลา (หน่วยงาน : นายมะฮะหมัด อี ยูนิ คณะกรรมการหมู่บ้าน อ.แว้ง)
8. โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ (หน่วยงาน : นายมะฮะหมัด อี ยูนิ คณะกรรมการหมู่บ้าน อ.แว้ง)

9. โครงการจัดซื้อเครื่องมือตรวจจับความร้อนบนผิวดินและใต้ดินในพื้นที่ป่าพรุ (หน่วยงาน : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนราธิวาส)
10. โครงการจัดซื้อโดรนในการเฝ้าระวังสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส (หน่วยงาน : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนราธิวาส)
11. โครงการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ (หน่วยงาน : อบท.)
 - กิจกรรมโครงการจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยว (หน่วยงาน : นายมะฮะฮะมูรี ยูนิ คณะกรรมการหมู่บ้าน อ.แว้ง)
12. โครงการส่งเสริมระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์แบบกรีนเฮ้าส์ (หน่วยงาน : สำนักงานพลังงานจังหวัดนราธิวาส)
13. โครงการส่งเสริมเตาชีวมวลและหัวเตาแก๊สประสิทธิภาพสูง (หน่วยงาน : สำนักงานพลังงานจังหวัดนราธิวาส)
14. โครงการส่งเสริมการใช้ระบบโซลาเซลล์แสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้า (หน่วยงาน : สำนักงานพลังงานจังหวัดนราธิวาส)

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเสริมสร้างสันติสุขและความมั่นคงภายในพื้นที่แบบมีส่วนร่วม อย่างเข้าใจ
เข้าถึงและพัฒนา
(Peaceful and Security on Integration Strengthening)**

1. แนวคิด หลักการของประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue Concept)

เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง แต่ในปี 2559 จำนวน 114 เหตุการณ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ที่มีเหตุการณ์ จำนวน 92 เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 34.78 เมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ปี 2547 ที่มีจำนวน 493 เหตุการณ์ พบว่าลดลงร้อยละ 76.88 แม้เหตุการณ์ความไม่สงบจะลดลงแต่สมาชิกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงก่อเหตุในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรที่เป็นเป้าหมายอ่อนแอและจากการปฏิบัติการเชิงรุกด้านยุทธการของฝ่ายเจ้าหน้าที่ในห้วงเวลาที่ผ่านมา เชื่อว่ากลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงมีการสังหารเพื่อตอบโต้เจ้าหน้าที่ด้วยวิธีการรุนแรงต่อไปอีก อย่างไรก็ตามแม้ข้อมูลสถิติการก่อเหตุรุนแรงในช่วงหลังมีแนวโน้มลดลงประกอบกับข้อมูลตัวชี้วัดร้อยละหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่เกิดเหตุรุนแรงก็มีแนวโน้มดีขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นสถานการณ์ในภาพรวมทั้งในเชิงสถิติ/ความถี่การเกิดเหตุและพื้นที่การเกิดเหตุ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและเป็นระบบ ปัจจัยสำคัญที่ดีขึ้นประการหนึ่งซึ่งแสดงถึงภาพรวมสถานการณ์ที่ดีขึ้น คือ การใช้ชีวิตหรือดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่พบว่าปัจจุบัน พี่น้องประชาชนยังคงมีการเดินทางใช้จ่ายหรือเพื่อการบริโภคหรือใช้บริการจากผู้ประกอบการในพื้นที่มากขึ้น โดยมีการเคลื่อนย้ายคนจากชนบท อพยพเข้ามาในเมืองเพื่อการรับจ้างทำงาน การแลกเปลี่ยนหรือซื้อสินค้าบริการ รวมทั้งการศึกษามากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน เช่น พื้นที่เขตเมืองมีการขยายพื้นที่ทางเศรษฐกิจ มีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยมากขึ้น ธุรกิจส่งหาริมทรัพย์ขยายตัว ราคาเช่าห้องพัก ที่ดิน มีราคาสูงขึ้น แต่ประชาชนก็ยังเข้ามาจับจองและซื้อมากขึ้นทุกปี ซึ่งพิจารณาแล้วเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ แต่ประชาชนในพื้นที่ยังมีความเชื่อมั่นในแนวทางการแก้ปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน และการดูแลช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้พี่น้องประชาชนในพื้นที่ดำรงชีพได้อย่างปกติสุข และยังคงเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มลดลงจากสถิติการจับกุมที่ต่ำลงทุกปี ในปี 2559 มีการจับกุมคดียาเสพติดรวม 3,627 ราย ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 6.54 ประเภทข้อหาที่มีการจับกุมมากที่สุดได้แก่ ข้อหาครอบครอง จำนวน 2,102 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.95 ของคดีทั้งหมดรองลงมา ได้แก่ ข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 847 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.35 ข้อหาเสพ จำนวน 392 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.81 ข้อหาผลิต จำนวน 221 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.10 ข้อหาจำหน่าย จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.68 และข้อหานำเข้าจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.11 ตามลำดับและจากข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติดพบว่ายังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดกระจายอยู่ทุกอำเภอ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอสุไหงโก-ลก และอำเภอแว้ง ส่วนพื้นที่รองลงมาได้แก่ อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอรามัน อำเภอบาเจาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอจะแนะ อำเภอเจาะไอร้อง อำเภอเยื่อ อำเภอสุคีริน ตามลำดับ ประเภทยาเสพติดที่มีการค้ามากที่สุด ยังเป็นพืชกระท่อมและยาบ้า รองลงมายาแก้ไอ เฮโรอีน ไอซ์ กัญชา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและยาไอจากการจับกุม นักค้ารายสำคัญซึ่งอยู่นอกบัญชีจะเป็นนักค้าหน้าใหม่ ซึ่งมีพฤติการณ์เป็นผู้ติดยาเสพติดเข้ามาขายอมเสี่ยงต่อการถูกจับกุมแนวโน้มยังมีการจำหน่ายยาเสพติดในลักษณะนี้ต่อไป เนื่องจากมีทัศนคติว่าทำงานสบายมีรายได้ดี และยังมีผลต่อเนื่องกับสถิติอาชญากรรมในพื้นที่ โดยดูสถิติคดีอาญา 5 กลุ่มเปรียบเทียบระหว่างปี 2555 - 2559 จังหวัดนราธิวาส มีการรับแจ้งและจับกุมคดีอาญา 5 กลุ่ม ดังนี้

- คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญรับแจ้งลดลง ร้อยละ 0.36

- คติชีวิตร่างกายและเพศรับแจ้งลดลง ร้อยละ 0.11
- คติประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรับแจ้งเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.29 จับเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.38
- คติน่าสนใจรับแจ้งเท่ากับปีที่ผ่านมารับแจ้งลดลง ร้อยละ 0.12 จับ จับเพิ่มขึ้น 0.07
- คติรัฐเป็นผู้เสียหายรับแจ้งเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.20 จับลดลง ร้อยละ 0.04

2. วัตถุประสงค์ (Strategic Objective)

- (1) เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนในพื้นที่
- (2) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจของคนในพื้นที่ภายใต้อัตลักษณ์พหุวัฒนธรรมของสังคมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- (3) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่ด้านความปลอดภัยและมีการบูรณาการภารกิจในหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่

3. เป้าประสงค์ (Goal)

- (1) ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ
- (2) พื้นที่ปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- (3) คดีอาชญากรรม ยาเสพติดลดลงอย่างต่อเนื่อง

4. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicator and Target)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
1. ร้อยละหมู่บ้าน/ชุมชน/พื้นที่ไม่สังกัดชุมชนที่ไม่มีการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.23 ต่อปี)	- ร้อยละหมู่บ้าน/ชุมชน/พื้นที่ไม่สังกัดชุมชนที่ไม่มีการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ ปี 2556 = 87.69 ปี 2557 = 88.08 ปี 2558 = 90.15 ปี 2559 = (เฉลี่ย 3 ปี = 88.64) (เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.23)	93.75	94.98	96.21	97.44	97.44
2. สัดส่วนคดีอาญา 5 กลุ่ม ต่อแสนคน (ลดลง 18 คดีต่อปี)	- สัดส่วนคดีอาญา 5 กลุ่ม ต่อแสนคน ปี 2554 = 289 ปี 2555 = 265 ปี 2556 = 246 ปี 2557 = 214 ปี 2558 = 215 ปี 2559 = (เฉลี่ย 5 ปี = 245.8)	245	227	209	191	191
3. สัดส่วนคดียาเสพติดต่อแสนคน (ลดลง 13 คดี ต่อปี)	- สัดส่วนคดียาเสพติดต่อแสนคน ปี 2554 = 392	437	424	411	398	398

ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2561	2562	2563	2564	2561-2564
	ปี 2555 = 472 ปี 2556 = 487 ปี 2557 = 450 ปี 2558 = 437 ปี 2559 = (เฉลี่ย 5 ปี = 447.6)					

5. กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนา (Strategic and Guideline to Implement)

ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์

1) เสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในการจัดการตนเองให้มีความปลอดภัยสงบเรียบร้อย และมีความมั่นคงในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

(1) เสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานในการขับเคลื่อนความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในพื้นที่ พร้อมการเสริมสร้างสันติสุขพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการเข้าถึงประชาชน และมีส่วนร่วมของประชาชน ให้มีอาสาสมัครในระดับพื้นที่ และพัฒนาขีดความสามารถของ ชรบ.อย่างต่อเนื่อง

(2) จัดให้มีกลไกและโครงสร้างบริหารจัดการของภาครัฐที่มีเอกภาพ ในการเฝ้าระวังภัยในพื้นที่ด้วยระบบการจัดการที่ทันสมัย การพัฒนาระบบกล้องวงจรปิดในพื้นที่เสี่ยงทุกจุดในจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจ โรงเรียน พื้นที่เมือง พื้นที่ชายแดน

(3) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และบทบาทผู้นำระดับต่าง ๆ ในพื้นที่เป็นการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชน

(4) สนับสนุนการพัฒนากลไกการสร้างสันติสุขในรูปแบบนราสีขาว โดย

- ขยายครูแดร์ในสถานศึกษา ในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียน ระดับประถมศึกษา ชั้น ป.4 - ป.6
- ส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู, แข่งกีฬาต้านยาเสพติด, ส่งเสริมเอื้อยาศักยภาพในเดือนรอมฎอน
- จ้างเหมาในการติดตาม การดำเนินงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดนราธิวาส
- ผนึกกำลัง ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกพลังสังคมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- การศึกษาดูงานระบบบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด นอกพื้นที่, อบรมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกิจชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ระดับจังหวัด)
- ประชาธิปไตยร่วมใจ สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติดอย่างยั่งยืน, ฝึกอบรมอาชีพให้กับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา
- สร้างสนามกีฬาต้านยาเสพติด, อบรมรื้อยาเสพติดให้แก่ เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป
- อบรม พัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร คุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมจังหวัดนราธิวาส, อบรมสมาชิกค่ายก้าวใหม่ หัวใจสีชมพู (To be number one), อบรมเศรษฐกิจพอเพียง คุมประพฤติสร้างคน เยาวชนสร้างสุข

- ส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชน ตามนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- (6) เร่งรัดผลักดันการขยายเครือข่ายการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดนราธิวาส

2) เสริมสร้างวิถีการคิดของประชาชน สร้างหลักยึดและวิถีชีวิตบนฐานของหลักธรรมทางศาสนา และอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายของประเพณี และวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- (1) ส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนา ซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญมีส่วนในการพัฒนาบุคลากรภายในจังหวัดให้เป็นคนดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ให้มีกิจกรรมทางศาสนาเพื่อการส่งเสริมคนดี การสนับสนุนการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาทุกศาสนา การพัฒนาพื้นที่ทางศาสนา การสร้างผู้นำทางศาสนา เพื่อการพัฒนาเมืองนราสันติสุขโดยธรรม
- (2) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูตทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน เสริมสร้างความปรองดองของคนในพื้นที่ โดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาและสร้างความรู้ความเข้าใจของการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- (3) เสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์เมืองนราธิวาส กิจกรรมส่งเสริมพหุวัฒนธรรม, กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และค่านิยมที่งดงาม กิจกรรมส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น, กิจกรรมรวมพลคนแหล่งเจ๊ะเห
- (4) สร้างสังคมแห่งคุณธรรม และสังคมแห่งความเกื้อกูล
 - พัฒนาบุคลากรทางศาสนา, ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน ประชาชน ข้าราชการ, สร้างพุทธศาสนทายาท, ส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุ สามเณร ในช่วงเข้าพรรษา
 - ส่งเสริมให้มีจิตอาสาพัฒนาเมืองนรา ทั่วทุกหมู่บ้าน พร้อมจัดระบบการบริหารจัดการจิตอาสาให้เกิดประโยชน์เชิงสาธารณะอย่างต่อเนื่อง การจัดทำฐานข้อมูลจิตอาสา กิจกรรมจิตอาสา เน้นการพัฒนานราเมืองจิตอาสาพหุวัฒนธรรม

3) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

- (1) จัดให้มีการประชุมในระดับชุมชน โดยจัดทำในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นเช่น ความไม่สงบในพื้นที่ และปัญหายาเสพติด เพื่อทำความเข้าใจและทราบถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ เปิดเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย โดยมีหลักเกณฑ์ และประเด็นในการพัฒนาที่ชัดเจนและตรงตามความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ตามความเหมาะสมในบริบทของพื้นที่ และสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงของประเทศ
- (2) การสร้างช่องทางประชาชน เพื่อการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการจัดการความมั่นคงในพื้นที่ การพัฒนาขีดความสามารถด้านการข่าวในพื้นที่
- (3) จัดการภัยคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ทุกประเภทให้ลดลง ในทั่วทุกพื้นที่อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันตนเอง โดยการฝึกกองกำลังประจำถิ่นให้มีความชำนาญในการป้องกันตนเอง การส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อลดการถูกชักชวนไปในทางที่ผิด และการปราบปรามยาเสพติดที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและเข้มงวด ในทุกพื้นที่ ผ่านกลไกตาสับปรดประชาชน

(4) จัดกิจกรรมด้านการกีฬา และจัดกิจกรรมทัศนศึกษาดูงานเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้จากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ จากประชารัฐร่วมใจ สู่ได้สันติสุข พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสันติสุขเชิงพื้นที่ ด้วยวิสาหกิจชุมชนโดย

- เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและทบทวนทางยุทธวิธีให้แก่กำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนในพื้นที่
- เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) (หมู่บ้านปกติ และหมู่บ้าน อพป.)
- เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ และการจัดหน่วยบริการจังหวัดเคลื่อนที่ / อำเภอเคลื่อนที่
- ส่งเสริมการกีฬานำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ กระตุ้นการกีฬาและนันทนาการ
- สร้างสันติสุขจากการพัฒนาที่ทันโลก เน้นการพัฒนานราธิวาสก้าวไกล..สู่อาเซียน : การขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือการแก้ไขปัญหาชายแดนและการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดนราธิวาสกับประเทศกลุ่มอาเซียน
- แสวงหาความร่วมมือจากกลุ่มสตรีเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดนราธิวาส, แสวงหาความร่วมมือจากกลุ่มผู้นำศาสนา, พัฒนาศักยภาพการปกครองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง จังหวัดนราธิวาส

4) เพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่รัฐและการบูรณาการภารกิจความมั่นคงของหน่วยงานในพื้นที่ทุกระดับ และพัฒนาระบบงานความมั่นคงที่ทันสมัย ได้รับการยอมรับ เชื่อมั่นไว้วางใจจากประชาชน

แนวทางการพัฒนา

- (1) ป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกระบวนการสันติสุข แนวทางสันติวิธี และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่บนพื้นฐานความแตกต่าง ทางอัตลักษณ์และชาติพันธุ์ เพื่อขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรงตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” พร้อมทั้งใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นธรรมทางสังคมในพื้นที่
- (2) มีระบบเตรียมพร้อมและกลไกเผชิญเหตุที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยให้พร้อมปฏิบัติ ทั้งในภาวะปกติในสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งจากภัยคุกคามด้านความมั่นคงและจากสาธารณภัยอย่างเหมาะสม
- (3) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการงานด้านความมั่นคง เพื่อประสิทธิภาพที่เหมาะสม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีองค์ความรู้ ทักษะ การใช้อุปกรณ์ อาวุธ ที่มีประสิทธิภาพแม่นยำ
- (4) การสร้างขวัญกำลังใจ และสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความมั่นคง และประชาชนในพื้นที่ที่เป็นอาสาป้องกันภัยด้านความมั่นคง โดยการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการ

5) สร้างพื้นที่ให้ประชาชนมีความปลอดภัย สงบสุข อยู่อย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน และภาคภูมิใจในพื้นที่ ให้กระจายทั่วทั้งจังหวัด

แนวทางการพัฒนา

- (1) ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาชายแดนใต้ รวมถึงขบวนการพูดคุย เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ เป็นวาระแห่งชาติ โดยรับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยการเร่งสร้างพื้นที่ให้ปลอดภัย ขจัดภัยแทรกซ้อนในพื้นที่
- (2) พัฒนากลไกด้านการข่าวและเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในพื้นที่เสี่ยง ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดประจำจุดตรวจ
- (3) การสร้างหลักประกันความปลอดภัยและความสงบสุขในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

(4) การขยายและเพิ่มปริมาณพื้นที่ปลอดภัยของพื้นที่สงบสุขให้ทุกหมู่บ้านและตำบล โดยใช้กลไกชุมชน

(5) การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร

6. แผนงาน โครงการที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่ 1 โครงการ ดังนี้

1. โครงการค่ายจริยธรรม สานสัมพันธ์สายใย ครอบครัว มัสยิด ห้างไกลยาเสพติด
2. โครงการเวทีชาวบ้าน
3. โครงการส่งเสริมกีฬาพื้นบ้านระหว่างหมู่บ้าน (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส)

กลยุทธ์ที่ 2 โครงการดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา พหุวัฒนธรรม
2. กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมให้กับเยาวชน ประชาชน
3. กิจกรรมการสร้าง การส่งเสริม การปฏิบัติภารกิจของแต่ละศาสนา (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนราธิวาส)

กลยุทธ์ที่ 3 โครงการดังนี้

1. โครงการพัฒนาหมู่บ้านพึ่งพาตนเอง น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. โครงการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขับเคลื่อนตามแนวทางประชารัฐ
3. โครงการค่ายจริยธรรมสานสัมพันธ์ครอบครัวมัสยิดห้างไกลยาเสพติด (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส)

กลยุทธ์ที่ 4 โครงการดังนี้

1. ฝึกอบรมเพิ่มความรู้ทักษะความสามารถในการใช้อาวุธ และยุทธวิธีในการต่อสู้ป้องกันตนเอง
2. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้าน (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส)

กลยุทธ์ที่ 5 โครงการดังนี้

3. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการรักษาความปลอดภัย นำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่
4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่รัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่แบบบูรณาการบนพื้นฐานความแตกต่างทางอัตลักษณ์และชาติพันธุ์ (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัดนราธิวาส)

กลยุทธ์ที่ 6 โครงการดังนี้

1. โครงการสันติสุขในชุมชนเข้มแข็ง
2. โครงการชุมชนความปลอดภัย โดยใช้เยาวชนที่มีจิตอาสา (ส่วนราชการที่รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัดนราธิวาส)
3. โครงการประชารัฐร่วมใจ สู้ใต้สันติสุข
4. โครงการนราสีขาว

5. โครงการเร่งรัดผลักดันการขยายเครือข่ายการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดนราธิวาส
6. โครงการเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม
7. โครงการสร้างสังคมแห่งคุณธรรม และสังคมแห่งความกตัญญู
8. โครงการ ติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในพื้นที่เสี่ยง